

Årsberättelse 2019
Frälsningsarmén

Frälsningsarmén är ett internationellt evangeliskt trossamfund inom den världsvida kristna kyrkan. Vårt budskap är grundat i Bibeln. Vår tjänst motiveras av Guds kärlek. Vårt uppdrag är att sprida budskapet om Jesus Kristus och att utan åtskillnad möta människors behov i hans namn.

Postadress:
Box 5090, 102 42 Stockholm

Telefon:
08-562 282 00

Gåva till
Frälsningsarméns arbete:
Pg 900480-5
Swish 9004805

Redaktörer:
Eva Gustin, Teresia Jansson,
Johan Nilsson, Jonas Nimmersjö,
Carina Tyskbo

Form och layout:
Johan Nilsson

Foto:
Jonas Nimmersjö, om inget
annat anges

Repro och tryck:
Åtta45, juni 2020.

Tryckt på miljövänligt papper.

INNEHÅLL

Frälsningsarméns uppdrag.....	3
Kommendören har ordet.....	4
Året som gått.....	6
Socialt arbete i Sverige	
Barn, unga och familjer.....	8
Äldre och ensamma.....	12
Hemlöshet och missbruk.....	16
Integration.....	20
Människohandel och arbetskraftsexploatering.....	24
Socialt arbete internationellt.....	28
Kårernas verksamhet.....	31
Frivilligverksamhet.....	34
Finansiering.....	36
Tack för stöd och gåvor.....	38
Årsredovisning.....	39
Revisionsberättelse.....	50

FRÄLSNINGSARMÉNS UPPDRAG

Tro genom praktisk handling

► Frälsningsarmén är en kristen kyrka med omfattande social hjälpverksamhet. Vår tro leder till praktisk handling. Vi hjälper den som har det svårt. Vi delar med oss av vår tro till alla människor. Vi erbjuder en öppen gemenskap utifrån människors intressen och dagliga behov.

FRÄLSNINGSARMÉN i Sverige är en del av den internationella rörelse som finns i 131 länder. The Salvation Army grundades 1865 i London, Storbritannien, och har fortfarande sitt internationella högkvarter där. Från det internationella högkvarteret tillsätts den högsta ledaren för Frälsningsarmén i de olika länderna över hela världen. De 131 länderna är uppdelade i 61 territo-

rier. Frälsningsarmén i Sverige bildar tillsammans med Frälsningsarmén i Lettland ett territorium.

FRÄLSNINGSARMÉN bedriver sin verksamhet genom kårer, som är benämningen på Frälsningsarméns kyrkor, och olika sociala institutioner, som till exempel härbärgen, behandlingshem och förskolor. ◀

Den kristna värdegrunden bär

► Trots att mer än 150 år av välfärdsutveckling passerat sedan William Booth började sin sociala och kristna mission bland Londons fattiga och utslagna, upplever Frälsningsarmén att behoven bara växer. Vårt stöd blir än viktigare i spåren av pandemin, men viruset infekterar även Frälsningsarméns ekonomi.

FRÄLSNINGARMÉN har sitt ursprung i de fattiga kvarteren i viktorianska Londons East End. Då som nu gav fattigdomen upphov till ytterligare sociala utmaningar. De tidiga frälsningssoldaterna försökte dela evangeliet på platser där alkoholism, hemlöshet, sjukdom, arbetslöshet, brottslighet och andra sociala problem var vanliga.

Snart insåg William Booth och hans kollegor att fokusering på ett behov – ur hans perspektiv människors andliga behov att höra evangeliet – inte kunde ha någon meningsfull effekt på människors liv om inte andra frågor relaterade till deras sociala, intellektuella, känslomässiga och psykologiska behov, adresserades. Konceptet att betjäna hela personen blev därför en viktig del i Frälsningsarméns arbete och har varit kännetecknet för vårt arbete sedan dess. Slogans som *Soppa! Tvål! Frälsning!* betonade detta. *Soppa* avser att möta människors mest grundläggande behov, *tvål* hänvisar till att möta människors behov att utveckla sig och få tillbaka en förlorad värdighet och *frälsning* avser uppfyllandet av människors andliga behov.

Frälsningsarmén var banbrytare när det gällde sådant socialt engagemang. Långt innan social omsorg skrevs in hos myndigheter hade Frälsningsarmén välorganiserade sociala program. Allt

eftersom regeringar accepterat ansvaret för sina medborgare och etablerat social välfärd som en viktig grund för samhället, har Frälsningsarméns sociala verksamhet fortsatt vara ett komplement till det offentliga engagemanget.

I övriga nordiska länder lägger staten ut mer av social verksamhet på olika organisationer än i Sverige. Detta gör utmaningen större här att nå vårt mål att ha omsorg om hela människan. Frälsningsarméns styrka är fortfarande att vi har en gemensam värdegrund i alla våra verksamheter som skapar trygghet och en varm miljö för människor som behöver stöd.

Kristen värdegrund styr

Andelen privata aktörer ökar bland dem som utövar social verksamhet. Till skillnad från många av dessa är Frälsningsarmén inte styrd av vinstintresse utan av kristen tro och värdegrund. I en miljö där alla tävlar om samma kontrakt ökar utmaningen att säkra vår plats, särskilt som vi inte har samma ekonomiska muskler för marknadsföring som privata aktörer.

När pengar blir den motiverande faktorn – oavsett om det är för att uppnå vinst eller för att klara uppsatta budgetramar – känner vi oro för att de som vi tjänar ska fastna i en cirkel av

vård och återfall istället för att börja en väg mot varaktig rehabilitering.

Man kan sörja att de kristna värderingarna blir mindre viktiga för dem som upphandlar våra tjänster, men vi är angelägna om att framhålla att vår värdegrund är en kvalitetsfaktor att räkna med för människors rehabilitering. Frälsningsarmén ser ingen mening med att försvara en ond cirkel där människor inte ges en rimlig chans att övervinna sina problem och uppleva betydande livsförändring. Därför måste vi se över om vi kan bedriva en verksamhet som är etiskt och moraliskt hållbar gentemot våra brukare när sparkraven blir alltför hårda från upphandlande kommuner. Ibland kan det vara bättre att lägga ner verksamheten.

Färre institutionsplaceringar

Frälsningsarmén driver en rad sociala institutioner med mycket gott anseende hos flera kommuner, som gärna placerar vid dessa. Men trenden är ganska tydlig – vare sig ungdomar eller vuxna missbrukare placeras idag på institution om de inte har flera olika diagnoser som kräver kvalificerad behandling. Samtidigt som det för med sig utmaningar när det gäller beläggning och att hålla vår verksamhet ekonomiskt livskraftig, innebär det också att tillhandahållandet av individualiserad vård och integration i samhället kommer att bli ännu mer värdefullt. Tack vare vår närvaro i samhället och vår erfarenhet av samhällsbaserad service borde det vara möjligt att erbjuda detta.

Det är ironiskt att mer än 150 år efter Booth – med alla framsteg som gjorts när det gäller att utveckla rika, väl fungerande samhällen – upplever våra öppna sociala verksamheter ett ökat tryck. Hemlösheten har inte minskat och i takt med ökande arbetslöshet växer människors oro inför framtiden.

I ett läge där bristen på bostäder gör att hyresnivåerna skjuter i höjden hamnar allt fler människor i en situation där de inte har råd att både betala hyran och köpa mat. Det saknas alternativ för låginkomsttagare och personer som är beroende av försörjningsstöd. Samtidigt har

” Frälsningsarméns styrka är att vi har en gemensam värdegrund i alla våra verksamheter som skapar trygghet och en varm miljö för människor som behöver stöd.

villkoren för, och Försäkringskassans krav på, sjukskrivna hårdnat.

Sveriges äldre lever ofta ett kvalitativt och socialt liv till de är över 90 år. Det finns ett stort behov av meningsfulla aktiviteter för denna grupp. Här skulle vi kunna göra betydligt mer, men våra resurser räcker inte alltid till.

Pandemin sätter spår

I spåren av coronapandemin kommer vi med all säkerhet att möta ett ökat antal arbetslösa, människor som återfallit i missbruk, fattiga pensionärer, kvinnor och barn som blivit offer för våld i sina hem. Trycket på ungdomar kommer också att öka. Skärpt konkurrens om jobb och studieplatser kommer att resultera i att fler får svårt att försörja sig och hitta en mening med livet.

Frälsningsarmén har potential att vara en del av lösningen för många som på ett eller annat sätt har drabbats av pandemin. Men för det krävs både mänsklig kraft och pengar.

Pandemin har märkbart påverkat Frälsningsarméns ekonomiska situation. Vi är tacksamma för allt stöd vi får. Utan era bidrag skulle vi inte kunna ge den hjälp vi ger.

Maj 2020

Frälsningsarméns ledare i Sverige,
kommendör Clive Adams

Året som gått

Tack alla givare!

Frälsningsarmén tog emot drygt **136** miljoner kronor i gåvor under 2019.

Frälsningsarmén gjorde **3 656** hembesök och sjukbesök.

Vid **16 546** tillfällen fanns personer från Frälsningsarmén till hands för själavård, rådgivning och stödsamtal.

Jubileum nr 1!

Frälsningsarméns sociala arbete på **Vårsol** i Jönköping firade **100** år i oktober.

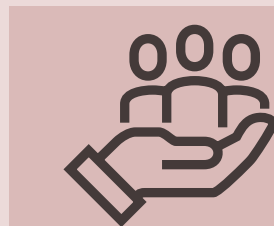
Sociala dagar, en konferens om Frälsningsarméns sociala arbete, hölls i Kungälv i september.

Frälsningsarmén serverade **218 095** mål mat eller fika på kårer och sociala center.

MYRORNA

Under året har cirka **1 500** personer haft arbetspraktik hos Frälsningsarméns second hand-kedja Myrorna och cirka **500** personer har gjort samhällstjänst inom Myrorna.

Frälsningsarmén förrättade **8 168** gudstjänster eller andakter.

Vatten och toaletter!

Genom WASH-projektet i Malawi har Frälsningsarmén bidragit till att **10 000** elever har fått nya toaletter och att ytterligare **14 250** personer har tillgång till rent vatten även under torrperioderna.

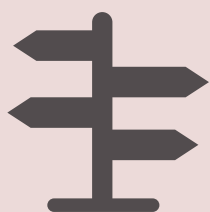
39 986 gånger gav Frälsningsarmén ekonomiskt stöd i form av presentkort i matbutik (3 879 st), matkasse (25 397 st), klädrekvisition hos Myrorna (10 306 st) eller annan ekonomisk hjälp (404 tillfällen).

Helöppet Halvvägshus

Frälsningsarmén Halvvägshuset i Stockholm med 38 platser öppnade i september.

Frälsningsarmén bistod **1 465** personer med dövtolkning eller ledsagning för synskadade.

818 personer deltog i kort- och långkursverksamhet vid Ågesta Folkhögskola i Huddinge och vid filialerna i Örnsköldsvik och Stockholm.

Jubileum nr 2!

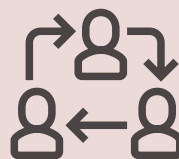
Akutboendet i Midsommarkransen firade **30** år i december.

Frälsningsarmén försåg utsatta och behövande med **108 313** vårddyggn på institutionerna för akutboende, stödboende, ungdomsboende och skyddsboende.

Volontärhjälp

141 volontärer bidrog under året med tillsammans **27 060** timmar i Frälsningsarméns tjänst.

Nätverkshelgen **"Hoppets kraft! Steg till befrielse"** var en nationell samling som i september anordnades tillsammans med bland andra Celebrate Recovery Sverige i Stockholm.

Totalt hjälpte Frälsningsarmén en behövande medmänniska vid **396 980** unika tillfällen under 2019.

Barn äger framtiden

FAKTA

Verksamheter för barn, unga och familjer

- Familjecenter där barn och unga erbjuds samtal enskilt eller i grupp.
- Ekonomiskt stöd – matkassar, presentkort på mat och täckning av vissa utgifter för ensamstående mödrar.
- Öppna förskolor.
- Fritidsaktiviteter till låg kostnad.
- Utflykter, kollon och läger för barn och unga och/eller ensamstående föräldrar med barn.
- Football for all Global, där fotbollsträning varvas med samtal om värderingar och samhället.
- Språkverkstäder.
- Stödboende för unga.
- Utrednings- och behandlingshem/HVB-hem.
- Skyddade boenden för personer som utsatts för våld i nära relationer eller fallit offer för människohandel.
- Hem för asylsökande ungdomar.

► Frälsningsarmén värnar om barn och unga som har det svårt. Det kan handla om brist på pengar eller meningsfull sysselsättning, men också psykisk ohälsa. Vi erbjuder ekonomiskt stöd till familjen, fritidsaktiviteter, en trygg miljö och någon som lyssnar på den som behöver prata.

TILL OSS PÅ FRÄLSNINGSSARMÉN är det väldigt många som kommer och ber om hjälp för att de lever i en svår ekonomisk situation, säger Ywonne Eklund, metodstödare för kårernas sociala arbete vid Frälsningsarmén.

De hjälpsökande består av både unga och vuxna. Där en medarbetare möter en vuxen människa så möter den oftast även ett eller flera barn. Genom stöttning av utsatta vuxna får också barnen stöd.

– En grupp hjälpsökande som ökat mycket hos oss runtom i landet är de gömda och papperslösa och bland dem finns många barnfamiljer, säger Ywonne Eklund.

Barn som lever i ekonomiskt utsatta familjer blir oftare utsatta för mobbning, får sämre resultat i skolan och får inte tillgång till en meningsfull fritid på grund av kostnader för transporter, utrustning och övriga avgifter. Allt fler barn och unga lider också av psykisk ohälsa som inte sällan hör samman med oro för familjens ekonomi.

Verksamhet efter behov och resurser

På många platser i landet arrangerar lokala kårer aktiviteter för barn och ungdomar. Allt från öppen förskola, småbarnsmusik, läxhjälp, scouter, tonårs- och sportgrupper, bibelsamtals- och bönegrupper till dans- och musikgrupper, söndagskola och barnkörer.

Verksamheten skiljer sig åt från ort till ort

och kårerna utformar sitt arbete efter behov och resurser.

På riksnivå inbjuds barn, ungdomar och ledare att åka på läger och andra arrangemang som scoutläger, konfirmationsskola, sportlovsläger, musikläger, sporthelg och ledarkurser.

Allt sker i en trygg miljö. Alla som kommer i kontakt med barn och unga inom Frälsningsarmén genomgår utbildningen I Trygga Händer, som är Frälsningsarméns riktlinjer för hur man bemöter barn och unga för att alla former av övergrepp ska förebyggas och förhindras. Personalen får även lämna utdrag från brottsregistret. ◆

GÖTEBORG

► Familjestöd i Majorna

I GÖTEBORG ARBETAR Frälsningsarméns familjecenter i Majorna med familjer från olika bakgrunder som ofta befinner sig i utsatta situationer. Här möter man ensamstående mammor som kan ha tuff ekonomi, kämpa med psykisk ohälsa eller varit utsatta för övergrepp. De erbjuds stöd, rådgivning, samtal och avlastning för att klara sin föräldraroll.

– Stärker man mamman så hjälper man också barnen. Därför arbetar vi med hela familjen. Varannan vecka bjuder vi in till familjemiddag då föräldrar och barn får sätta sig vid dukat bord och

FAKTA**Barns och ungas rätt till andlig utveckling**

- Alla barn och unga som kommer i kontakt med Frälsningsarmén ska få möjlighet att utvecklas i sin tro, känna sig trygga, sedda och hörda.
- Arbetet siktar på att vara förebyggande. Positiv sysselsättning kan hindra utanförskap och minska risken att barn och unga hamnar snett i tillvaron, där destruktiva inslag som kriminalitet, droger och missbruk i olika former kan bli följden.

äta tillsammans. Medan barnen har egna aktiviteter har vi en samtalsgrupp för föräldrarna, säger verksamhetsansvarig Bodil Ålöw, som ofta får höra att centret gör skillnad i föräldrarnas vardag.

På sommaren erbjuder man kollo för familjer i utsatta situationer. Gruppen hålls begränsad eftersom småbarn och barn med diagnos eller

speciella behov kräver extra resurser. Under kolloveckan får föräldrarna samtala i grupp medan barnen har aktiviteter med personalen.

Samtal kring föräldraskap

– Som ensamstående förälder kanske man saknar någon att dela vardagens sorger och glädjeämnen

► Familjeutflykt från Göteborg till djurparken i Borås.

” Det bästa är när vi får se mammor läka och orka vara föräldrar igen.

BODIL ÅLÖW,
VERKSAMHETSANSVARIG
FÖR FRÄLSNINGSSARMÉNS
FAMILJECENTER I MAJORNA

med. Ett barn kanske har fått sin första tand, eller lärt sig gå. Vi lyfter frågor om föräldraskap, bildar nätverk och ger varandra tips, säger Bodil Ålöw.

Varje vecka erbjuder Familjecentret Majorna även en öppen förskola och barnrytmikgrupper, dit alla småbarnsfamiljer är välkomna. Här frågas aldrig efter inkomst, men familjer som hör av sig om matkassar eller bidrag hänvisas till Frälsningsarméns kårer (församlingar) Hisingskåren eller Centrumkåren Haga-Möndal.

Familjecentret Majorna gör också hembesök för att få mer tid att lyssna på och samtala med föräldrarna. När det gäller föräldrar i missbruk samarbetar centret med kommunen och Mödravårdscentralen. Glädjeämnen är många, trots att de ibland möter tunga livsöden.

– Det bästa är när vi får se mammor läka och orka vara föräldrar igen, säger Bodil Ålöw. ◀

MALMÖ

► Bullyproof är mobbsäkert

BULLYPROOF, eller mobbsäker är ett antimobbningsprogram som drivs inom Frälsningsarméns kår i Malmö. Barn och föräldrar lär sig kampsportstekniker och samtalar kring frågor och beteenden i syfte att förebygga mobbning, stärka självförtroendet och lägga grunden till en trygg och kamratlig atmosfär. Konceptet har funnits länge inom kampsportsvärlden i USA och Brasilien.

Omsorgsofficer Marcus Andersson var själv utsatt för mobbning som barn och har dessutom kunskaper inom brasiliansk jiu jitsu. Nu är det tio år sedan han drog igång projektet i Malmö.

Tisdagkvällarna inleds med familjemiddag. Barnen, för tillfället mellan sex och 13 år gamla,

SÖDERTÄLJE

► Musikvecka med mersmak

UNDER FYRA DAGAR i juni fick barn i låg- och mellanstadieåldern pröva sina musikaliska vingar hos Frälsningsarmén i Södertälje. Barnen sjöng, spelade, tävlade och lekte, och dagarna avslutades med en konsert för föräldrar och andra intresserade.

Inför konserten övade barnen intensivt på sina blåsinstrument, kornett och baryton, under ledning av Göran Lundberg, ledare för Södertälje musikkår. Dagarna innan hade barnen övat i grupper med respektive instrument. Nu var det första gången de spelade tillsammans som ett riktigt band. De fick också öva på att marschera medan de spelade.

Minibrasset populärt

Elva barn var med under veckan. Det var första gången som Frälsningsarmén i Södertälje anordnade en musikvecka för barn på det här sättet, berättar musikkon-sulent Alexandra Ougleva.

– Det har gått jättebra och barnen har uppskattat både körsång och minibrasset,

► Med enkla melodier fick barnen leka fram musiken under musikveckan i Södertälje.

säger Alexandra.

– Speciellt minibrasset, att få testa på kornett och baryton, har varit exklusivt och barnen är väldigt taggade på att fortsätta spela.

Kåren har köpt in tio nya kornetter för att barn ska få lära sig spela.

Tanken med musikveckan föddes ur en önskan att nå barn som behöver det som

bäst. Under hösten har musikverksamheten fortsatt på kåren med kör för barn från sju till 13 år och minibrass.

– Syftet med veckan var dels att väcka intresse för de nya musikverksamheterna, berättar Alexandra. Men också att väcka intresse för musik i allmänhet, för att lära barnen om glädjen och gemenskapen i musik. ◀

får sedan välja om de vill delta i mobbsäker. Föräldrarna är också välkomna. Omkring 150 familjer har varit med under åren, vanligtvis ett barn med en förälder. Det händer att föräldrarna alternerar och ibland är syskon också med.

– Tanken med detta är att det inte är barnens uppgift att lösa alla sina konflikter, utan vuxna måste hjälpa till att stävja och förebygga mobbing, menar Marcus Andersson.

Viktigt snack

Kursen inleds med att deltagarna sitter i en ring och hälsar på varandra. Bara det kan kännas svårt i början för en del barn som plågas av

blygsel. Sedan blir det fysisk träning där deltagarna får lära sig en viss teknik, exempelvis ett särskilt grepp eller ett kast. Träningen avslutas med dagens snack.

– Det kan handla om var gränsen går för hur mycket ett barn klarar av och när man bör koppla in en vuxen, säger Marcus Andersson.

I slutet av kursen kommer man in på hur man skyddar sig rent fysiskt om det skulle behövas, men då på ett sätt som är ofarligt för alla parter. Marcus Andersson påpekar att man aldrig ska kräva hämnd och benämner teknikerna som olika sätt att ”krama om och lägga ner”, snarare än att slåss. ◀

” Det inte är barnens uppgift att lösa alla sina konflikter, utan vuxna måste hjälpa till att stävja och förebygga mobbing.

MARCUS ANDERSSON,
LEDARE FÖR BULLYPROOF

Äldre får hjälp att bryta ensamhet och fattigdom

FAKTA

Verksamheter för äldre

- ▶ Hembesök och telefonkontakter för att motverka isolering.
- ▶ Ledsagning till läkare, affär eller under promenad. Skjuts till gudstjänster och annat.
- ▶ Praktisk hjälp med räkningar och blanketter, flytta möbler etc.
- ▶ Rådgivning, samtal och själavård.
- ▶ Trygghetsboende.
- ▶ Projekt Salome för dem med alzheimers/demens.
- ▶ Ekonomiskt stöd i form av matkassar, presentkort på mat, rekvisition till Myrorna och betalning av vissa räkningar.
- ▶ Dagledigträffar med fika, andakt, underhållning och föreläsningar.
- ▶ Bokcirklar, hantverksträffar/skaparverkstäder, allsång, bibelstudier.
- ▶ Fysiska aktiviteter som stavgång, promenader, lätt gympa, sittgympa.
- ▶ Fika/mat på gemenskapscenter/kårer.
- ▶ Utflykter, sommarläger.
- ▶ Tjänst som ledare/volontär.

▶ Frälsningsarmén uppmärksammar de utmaningar äldre kan möta, inte minst den stora ensamheten som breder ut sig. Genom riktad verksamhet vill vi försöka bryta isoleringen och göra vardagen mindre tung.

GAPET MELLAN ÄLDRE som har det bra och inte har det så bra växer i Sverige. Var tredje pensionär lider av återkommande känslor av ångslan, oro eller ångest. Förutom bekymmer över den fysiska hälsan är en hel del äldre också upptagna med hur de ska få ekonomin att gå ihop. Mest utsatta är ensamstående kvinnor som tidigare varit föräldralediga eller haft lågavlönade jobb. Som fattigpensionär kan det vara svårt att få en bra och anpassad bostad. Svårigheter att komma ut och träffa släkt och vänner leder ofta till ofrivillig ensamhet.

Frälsningsarmén erbjuder därför inte enbart ekonomiskt stöd i form av matkassar, presentkort och kläder till de äldre. Vi vill också att de ska ha möjlighet att umgås och ha roligt. Det kan handla om gemenskap i kafémiljö, bokcirklar, hantverksträffar, träningsaktiviteter eller sång- och musikgrupper. På ett par platser i landet drivs det så kallade Salomeprojektet, som syftar till att hjälpa äldre som drabbats av demenssjukdomar och deras anhöriga.

För den som har svårt att ta sig från sin bostad gör vi hembesök och bjuder på fika och en pratstund. Vi kan även stötta med ledsagning, praktisk hjälp och telefonkontakter.

Äldre är välkomna att engagera sig som ledare, volontärer eller åta sig andra uppgifter inom Fräls-

ningsarméns kårer. Deras insatser är värdefulla bidrag till våra verksamheter!

Stöd för ekonomiskt utsatta

Till Frälsningsarméns Sociala center vid Hornstull i Stockholm söker sig främst hemlösa och de som lever i missbruk. Där kan de fika, få en matkasse och stöd i exempelvis kontakter med myndigheter. Men även en del pensionärer söker sig till centret.

– Dagarna före pensionen utbetalas är det många fler äldre som kommer hit. Men de tar sin matkasse och går, de brukar inte stanna här på centret, säger verksamhetschef Bodil Nilsson.

Antalet pensionärer i hemlöshet utan missbruk har ökat i Stockholm och för dem har det skapats nya drogfria akutplatser istället för traditionella härbärgen.

– Många äldre hemlösa utan missbruk vill inte söka sig till härbärgen som de upplever stökiga. Då blir de kvar ute i kylan på olika platser, säger Maria Emanuelsson, kurator vid Sociala centret.

Sedan cirka ett år tillbaka samverkar hon med Uppsökarenheten på Stockholms Socialförvaltning. De har en så kallad äldrelots som hjälper äldre som lever i hemlöshet eller riskerar att hamna där. Kuratorn och äldrelotsen kompletterar varandra med sina olika kompetenser och

◆ Uppslutningen var god när 81-åriga Else Andersson (t v) för 16:e året ordnade stavgång med Templet på Östermalm som utgångspunkt. Promenaderna avslutas med sopp-lunch i Templets kafé.

kontakter och samarbetet hindrar att människor faller mellan stolarna.

Aktiviteter för äldre

Inom Frälsningsarmén får äldre också möjlighet till aktiviteter och att umgås och ha roligt. På många håll erbjuds dagledigträffar med andakt, fika och olika program. Vid Frälsningsarméns kår (församling) Templet i Stockholm träffas varje vecka en skara pensionärer för gemensam stavgång, sopp-lunch och föredrag, ofta om hälsa. 2019 var det 16:e året som initiativtagaren Else Andersson, nu 81 år, anordnade dessa promenader.

– Det känns tomt om jag inte kan vara med någon gång. Det är jätteviktigt att komma ut och röra på sig och motivationen är stor när man går med den här gruppen i vackra Lill-Jansskogen, säger Eva Hallberg som varit med i tio år.

Salomeprojektet går ut på att försöka ge stöd åt dem som drabbats av demenssjukdomar och

deras anhöriga. I Alingsås finns ett gott samarbete med kommunen och instanser som hemtjänsten, demensboende och vårdcentraler. På Söderkåren i Stockholm träffas Glädjekören vars deltagare har demenssjukdom/Alzheimers. Kören leds av operasångerskan Tua Dominique, som också regelbundet besöker demensboenden för allsångsträffar. Mötena kan vara ganska energikrävande men också upplyftande, tycker hon.

– En del som inte har varit kontaktbara på flera år börjar rätt vad det är att röra på munnen och öppna ögonen. Det är musiken och sången som får det här att hända, utbrister Tua Dominique.

I Rättvik hålls sommarläger fyllda med aktiviteter som tipspromenad, femkamp, utflykter, sångstunder, föreläsningar och andakt.

– Det brukar vara väldigt uppskattat. För en del är det här den enda chansen att komma ut i naturen och njuta av god gemenskap och roliga upplevelser, säger Irene Hällberg, som tidigare varit med och arrangerat sommarlägren för äldre. ◆

” En del som inte har varit kontaktbara på flera år börjar rätt vad det är att röra på munnen och öppna ögonen. Det är musiken och sången som får det här att hända.

TUA DOMINIQUE,
KÖRLEDARE INOM
SALOME-PROJEKTET

Akuta insatser och rehabilitering för utsatta

► Kampanjen för hemlösa exponerades brett i tidningar och på bussar och kan knappast ha undgått någon.

FAKTA

Utnyttjandegrad

- Förra året utnyttjades 108 313 vårdtygn på våra akutboenden, stödboenden och ställen där utsatta män, kvinnor och barn kan söka skydd och trygghet.
- Vi serverade 218 095 mål mat eller fika i de olika verksamheterna.

► Frälsningsarmén har sedan starten 1882 en historia av framgångsrik missbruksvård i Sverige. Under året fortsatte arbetet på bred front. Ett nytt utslusningsboende öppnades och i Stockholm inleddes ett viktigt samarbete med vården.

FRÄLSNINGARMÉN erbjuder behandling för missbruk, psykosocialt stöd, rådgivning och andra insatser för den som inte klarar av att ta hand om sin ekonomi, ett eget boende och ett vardagsliv. Hos oss kan man också känna gemenskap och bli delaktig i ett sammanhang. Särskilda insatser görs även för asylsökande och EU-migranter som saknar bostad och har diverse behov.

Klippångårdens stödboende och härbärge drivs av Frälsningsarmén på uppdrag av Sundsvalls kommun och har plats för 19 vuxna med missbruksproblem. Sagahemets stödboende i Uppsala hjälper den som blivit bostadslös på grund av missbruk eller psykosociala orsaker och ger aktivt stöd på vägen mot ett bättre livsmönster och eget boende. Här finns även ett natthärbärge för kvinnor. Kurön är ett av landets stora behandlingshem enligt HVB (hem för vård och boende) i Mälaren. Målsättningen är att hjälpa människor till en andlig, fysisk, psykisk och social rehabilitering och utveckling.

I Midsommarkransen i Stockholm finns ett härbärge och stödboende för hemlösa män, ofta med missbruksproblem och psykisk ohälsa, där man i steg kan övergå till drogfrött boende och få hjälp ut i livet.

Lilla Bommen i Göteborg vänder sig till vuxna

män över 20 år med missbruk och samsjuklighet. Här erbjuds stöd och motivation i en boende-vårdkedja från akut- till mellanboende samt det drogfria boendet Nylösegården, för män och kvinnor över 20 år.

Sociala Centret Hornstull i Stockholm är öppet för hemlösa och missbrukare varje förmiddag under vardagar. Gästerna erbjuds att få äta frukost, välja kläder ur ett välförsett förråd samt även duscha. Hjälps ges också i kontakten med myndigheter i olika sammanhang, till exempel för att söka bostad. ◀

STOCKHOLM

► Samarbete mot utsatthet

FÖR PERSONER I HEMLÖSHET och annan utsatthet utvecklades under hösten 2019 ett viktigt samarbete mellan Frälsningsarméns Sociala center i Stockholm och Pelarbackens vårdcentral (Capio Vård för hemlösa Pelarbacken). Personer som inte alltid tar sig till vården kan nu få grundläggande hjälp och fortsatt motivation till att sköta om sår och skador.

Under ett par timmar varje fredag möter två sjuksköterskor gästerna på centret för att lägga

GÖTEBORG

► Nattvandrare mot utsatthet

VARJE MÅNDAGSKVÄLL möts Henrik Filipsson och Anki Thunman på Frälsningsarmén Projekt Jesaja och brer mackor, innan de ger sig ut i Göteborgsnatten. I samarbete med flera andra kyrkor bjuder teamet på fika, stödjande samtal och en blick som ser. Den här septemberkvällen möter de såväl nattarbetande, papperslösa flyktingar, personer i psykisk ohälsa och vardagsfestande ungdomar.

Att representanterna från Frälsningsarmén är välkomna i Nordstan med omnejd råder det ingen tvekan om. Det hejas ofta igenkännande och glatt. Andra smyger fram och dricker sitt kaffe under tystnad, som kvinnorna i prostitution längs med Rosenlundsgatan.

För de tyngst påverkade samarbetar Östra kåren med Frälsningsarméns akutboende Lilla Bommen, dit man kan få komma påverkad som ett första steg från gatan och vidare mot en förhoppningsvis drogfri tillvaro via mellanboendet Slussen och Nylösegården. Samarbetet mellan Frälsningsarméns olika aktörer, övriga kristna samfund och kommun såväl som socialtjänst är viktig i kampen för att skapa ett mer drogfritt och mänskligt Göteborg. ◀

FOTO: KERSTIN TILLENIUS

► Sjuksköterskorna Victoria Tersmeden och Helene Berg möter gästerna på Frälsningsarméns sociala center för att lägga om sår, vårda eksem, vaccinera och se till gamla skador.

FAKTA**Vårdkedja**

► Personer med missbruk och beroende behöver ofta vård, stöd och behandling från flera olika myndigheter och verksamheter samtidigt. En vårdkedja bygger på att samordna dessa åtgärder och omfattar alla typer av vård- och omsorgsaktiviteter samt hälso- och sjukvårdsaktiviteter, oavsett huvudman eller vårdgivare.

► Ett stabilt boende och tillgången till arbete och försörjning är ofta grunden för att kunna delta i behandling och komma ifrån ett missbruk eller beroende.

► Frälsningsarméns arbete med vårdkedjan innebär sammanhållen missbruksvård, boendestöd och coaching som följer klienten genom hela behandlingen på väg mot eget boende, samt ett särskilt fokus på individens egen motivation för en alkohol- och drogfri livsstil på väg mot sysselsättning och försörjning.

KÄLLA: SOCIALSTYRELSEN OCH FRÄLSNINGARMÉN

om sår, vårda eksem, vaccinera eller se till gamla skador. Sjuksköterskorna är imponerade av sociala centrets välorganiserade arbete och välkomnande attityd gentemot gästerna.

Kurator Maria Emanuelsson på Sociala centret är tacksam över samarbetet eftersom så många gäster far illa hälsomässigt. Tidigare har hon följt med dem till Pelarbacken eller tagit fram öppetider och lämnat bussbiljett, men för många i utsatthet blir det ändå inte av att söka vård.

Förtroendet växer

– Det här underlättar vårt arbete enormt. Vi har så många gäster som vi nu istället kan uppmana att komma hit på fredagarna. Jag märker också att fler och fler känner förtroende för personalen från Pelarbacken och själva söker upp dem när de

finns hos oss, säger Maria Emanuelsson.

De som mestadels vistas utomhus och sällan kan ligga ner får ofta svullna ben och fötter med besvärliga och svårålkta sår. De kan ha lungsjukdomen KOL, behöva antibiotika eller lida av sömnlöshet. I den vårdbuss som vårdcentralen ibland har med sig finns grundläggande vårdutrustning och värkmediciner. Vården är gratis för de utsatta och hemlösa och gäller personer i hela Stockholms län.

– Människor i utsatthet kan ha dåliga erfarenheter av sjukvården från att inte upplevt sig välkomna eller förstådda. Eller så missar de kallelser och andra viktiga papper eftersom det inte finns någon hemadress. På det här sättet kan vi lättare få med en person till läkaren också, säger sjuksköterskan Wictoria Tersmeden. ◀

STOCKHOLM

► Utslussningsboende på Frälsningsarmén Halvvägshuset

I **OKTOBER 2019** öppnade Frälsningsarmén det drogfria utslussningsboendet Halvvägshuset i Hjorthagen i Stockholm. Hit välkomnas personer efter behandling för missbruk, där de i nyrenoverade lägenheter får träning till drogfrihet och ett självständigt liv.

Den nyrenoverade fastigheten i Hjorthagen består av 38 lägenheter och är en del av Frälsningsarméns nya boendevårdkedja med fokus på långsiktighet i rehabiliteringen. I vårdkedjan ingår också Midsommarkransens akutboende och Kuröns behandlingshem.

– Vi vänder oss främst till vuxna personer som genomgått en behandling för sitt missbruk och som behöver ett eget boende med stöd. Men även personer med psykisk ohälsa, våldsutsatta eller unga vuxna som lever i hemlöshet och har behov av stöd, säger biträdande verksamhetschef Sofia Bergman.

Genomförandeplaner

Halvvägshuset arbetar enskilt med varje person och upprättar genomförandeplaner med mål och delmål. Fokus ligger på att bibehålla drogfrihet, komma ut i sysselsättning och skapa sociala nätverk och sammanhang för att återintegreras i samhället. Halvvägshuset är ett stödboende och har ramavtal med ett stort antal kommuner i hela landet.

Karl-Erik flyttade in i december 2019 och trivs väldigt bra på Halvvägshuset. Han är aktiv och promenerar gärna i omgivningarna. Lägenheterna är trivsamma och Karl-Erik är imponerad av det

► Halvvägshuset vänder sig främst till vuxna personer som genomgått en behandling för sitt missbruk och som behöver ett eget boende med stöd, förklarar biträdande verksamhetschef Sofia Bergman.

fina köket, där alla boende kan laga sin egen mat.

– Efter vistelsen här tänker jag skaffa en egen lägenhet, troligtvis i Dalarna där jag har bott förut, säger han och ler försiktigt.

Målet med en placering på Halvvägshuset är att ge redskap och stöd till att på kristen grund hitta stabilitet i drogfriheten och kunna hantera sin problematik. Visionen för vårdkedjan är att ytterligare förbättra behandlingsresultaten och även utbyta internationella erfarenheter. I augusti föreläste representanter från Frälsningsarmén i England inför bland andra kommuner och Upphandlingsmyndigheten om ett framgångsrikt exempel på en upphandlad vårdkedja i Bristol. ◀

” Efter vistelsen här tänker jag skaffa en egen lägenhet, troligtvis i Dalarna där jag har bott förut.

KARL-ERIK,
BOENDE PÅ HALVVÄGSHUSET

Integration – en självklar del av arbetet

> Som internationell organisation är integration en självklarhet för Frälsningsarmén. Vi möter flyktingar och immigranter bland annat genom språkträning, assistans och hjälp att hitta rätt i det nya samhället.

MÅNGA ASYLSÖKANDE mår väldigt dåligt på grund av allt de varit med om. De lever också i en oviss situation när det gäller hur deras framtid kommer att se ut – ska de få stanna i Sverige eller inte? Frälsningsarméns mål är att ge stöd så att människor har en meningsfull sysselsättning under asylprocessen och den tid de befinner sig i Sverige. Vi vill också att våra stödinsatser ska leda till att de lättare ska kunna integreras i det svenska samhället. På många platser har vi även speciella aktiviteter för personer som nyligen kommit till vårt land.

Aktivt integrations- och migrationsarbete bedrivs på flera kårer (församlingar) i landet. Dessutom arbetar många av Frälsningsarméns sociala verksamheter med integration och migration, till exempel Vårsol Stödboende i Jönköping, Familjecentren i Majorna och Bergsjön i Göteborg, Skogsbo Skyddat boende, Sociala Centret och EU-centret i Stockholm samt EU-centret Famnen i Göteborg.

I Göteborg samarbetar Frälsningsarmén inom den sociala verksamheten Jesaja med en lång rad olika myndigheter och organisationer, bland andra Migrationsverket, Svenska Kyrkan, Röda Korset, Rädda Barnen, Unicef och Individuell Människohjälp. Jesaja är också varje vecka ute och nattvandrar i Nordstan för att fånga upp

människor i nöd. Främst möter de prostituerade kvinnor, ensamkommande ungdomar och gatu-barn som far illa.

Ensamkommande yngre står också i fokus för Football for All (FFA). Ett projekt som med fotboll som verktyg syftar till att ge ungdomar stöd i skolgången, ge dem sociala nätverk och utrymme att lära känna sig själva i personlig och andlig utveckling. I bland annat Västerås och Stockholm varvas fotbollsträning med samtal för ungdomar från främst Afghanistan och Iran. Fotbollsprojektet finns också på andra håll. En gång i veckan gör Frälsningsarmén besök på anstalten Storboda i Rosersberg, utanför Stockholm, där många asylsökande vistas. Tillsammans med Kriminalvården och Erikshjälpen anordnas då fotbollsträning enligt FFA-konceptet för de intagna. <

HAPARANDA

> Mångkulturellt kårliv

NÄRHETEN OCH UTBYTET mellan Sverige och Finland har i Haparanda skapat en unik gränsidentitet som varken är svensk eller finsk – utan ”på gränsen”.

– Det är en utmaning att förstå alla olikheter, att det är två länder som möts, två territorier i

FAKTA

Verksamheter för asylsökande och immigranter

- > Språkcafé och andra aktiviteter för språkträning.
- > Samtalsstöd och rådgivning.
- > Språkundervisning och samhällsinformation.
- > Verksamhet för EU-migranter och tredjelandsmedborgare.
- > Fadderverksamhet.
- > Stödboende för ensamkommande barn och ungdomar.
- > Fotboll för alla (FFA).
- > AMOS – Frälsningsarméns insatser för personer som utsatts för människohandel.

► Det mångkulturella livet präglar både bokhyllor och bönestunder på kåren i Haparanda, där Daniel Lovén är nybliven ledare.

Frälsningsarmén, två språk och två kulturer, säger Daniel Lovén som under 2019 tog över ledningen av Frälsningsarméns kår i Haparanda.

Arbetet på kåren måste anpassas efter omständigheterna. Sångböckerna är tvåspråkiga eller finns i två olika översättningar – svenska och finska. I hyllorna står också Biblar på många olika språk och informationsanslag och programblad skrivs alltid på minst två språk, men ofta fler. För sedan hösten 2015 har antalet asylsökande satt sina avtryck både i Frälsningsarméns verksamhet och i Haparanda i stort. Många som får uppehållstillstånd väljer att stanna i staden.

När man träffas för bibelläsning så sker det på tre språk – svenska, finska och urdu. Därefter förs samtal på engelska och svenska. Man är mån om att alla ska hinna förstå och få allt översatt till ett språk de förstår. Därför tar allt lite längre tid.

Att kåren i Haparanda inte är så traditionell märks också på att huvudgudstjänsten inte hålls på söndagar, utan på lördagar klockan tre. Det är

en kvarleva från tiden då kåren var en utpost till Frälsningsarmén i Luleå och kårledaren kom till Haparanda på lördagar för att ha gudstjänst.

Att besökare och medlemmar kommer från olika kulturer präglar samlingar och gudstjänster.

– Det är ju inte så att alla kommer en kvart innan och sitter ner och väntar, säger Daniel. Det är en ström av människor som kommer och går. Om vi börjar klockan tre så kan det komma in ett gäng halv fyra också. Det är lite flytande tider. Man ser på tid på olika sätt.

Även innan flyktingvägen hade Haparanda som ort stora sociala behov och ligger i en region med stora utmaningar, menar Daniel Lovén.

– Vårt uppdrag är att se helheten, exempelvis familjer som far illa. Nu när behoven ser annorlunda ut får vi ställa om och se om det finns nya vägar att gå.

– Det handlar inte om hur människor kan komma till oss utan om hur Frälsningsarmén kan komma in i familjer och deras situation. ◀

FAKTA

Kårer med aktivt integrations- och migrationsarbete

- Centrumkåren Haga/ Mölndal i Göteborg
- Haparanda
- Hällnäs
- Norrköping
- Sundsvall
- Templet/Vasakåren/ Stockholm
- Umeå
- Vilhelmina/Storuman
- Visby
- Vårby Gård
- Vänersborg
- Västerås

Kamp mot cynismen

FAKTA

Insatser mot människohandel och arbetsexploatering

- ▶ Information och opinionsbildning via debattartiklar, kampanjen "Sanningen bakom låga priser" och medverkan i bland annat Almedalen.
- ▶ Återintegrerande insatser tillsammans med myndigheter och organisationer.
- ▶ Traffickingcenter/ perspective on rights i Stockholm och Malmö.
- ▶ Samarbete med myndigheter, organisationer och hotellägare för att motverka människohandel och prostitution inom den så kallade Helsingborgs-modellen.
- ▶ RESPEKT Thai i Helsingborg.
- ▶ Skyddade boenden.
- ▶ Grundutbildningen "En säker hand".
- ▶ Filmvisningspaket med dokumentärfilmen Safe Havens och efterföljande samtal.
- ▶ Samarbete med Frälsningsarmén i övriga EU-länder kring projektet Safe Havens för att stötta människohandelns offer.

▶ Frälsningsarmén arbetar mot människohandel, vår tids slaveri. 2019 pågick en stor europeisk kampanj mot exploatering av arbetskraft, ett traffickingcenter öppnade i Malmö och filmen Safe Havens visades i flera städer. Ett utbildningspaket togs fram och i Helsingborg startades ett arbete för att stötta utsatta inom thaimassage.

DAGLIGEN REDUCERAS människor till produkter där de köps och säljs som handelsvaror i globala nätverk inom den organiserade brottsligheten. Den svenska slavhandeln omfattar bland annat prostitution, men en stor del av människohandeln sker också i form av arbetskraftsexploatering med låg lön och dåliga villkor. Människor tvingas eller luras att slava på restauranger, nagelsalonger, byggarbetsplatser och inom andra branscher.

– För att Sverige ska kunna bli ett land fritt från människohandel krävs det nya tag. Först när samhällets aktörer arbetar i samma riktning kan vi få ett slut på den. Därför behöver vi samla våra krafter för människors okränkbara värde, stå upp för social rättvisa och bekämpa människohandel stad för stad, säger Madeleine Sundell, jurist och nationell samordnare för Frälsningsarméns arbete mot människohandel i Sverige.

HELSINGBORG

▶ Nätverk mot prostitution

I **HELSINGBORG** finns sedan år 2015 ett väletablerat samarbete mot människohandel där Frälsningsarmén ingår. Hösten 2019 genomförde representanter från Frälsningsarmén en enkät bland 40 thaimassagesalonger i staden med frågor kring erbjudande om och förväntan på att sälja sexuella tjänster. Av svaren framgår att alla massörer någon gång fått frågan om att erbjuda sexuella tjänster och att många inte kände till sina rättigheter vad gäller arbetsförhållanden och lönenivå.

Sannolikt förekommer prostitution på ett flertal thaimassagesalonger i staden och det går inte att utesluta människohandel.

Besöken på massagesalongerna ledde till att Frälsningsarmén beviljades medel från Länsstyrelsen i Skåne att arbeta vidare med projekt "RESPEKT Thai" där målgruppen bjuds in till nätverksträffar. Syftet är att motverka prostitution och människohandel på salongerna. Första träffen hölls 6 september. ◀

FOTO: BSMART OCH SHUTTERSTOCK

Frälsningsarmén träffar de drabbade kvinnorna, barnen och männen på våra sociala center och vi möter dem ute i samhället. Frälsningsarméns kamp mot människohandeln bygger på förebyggande, praktiska och återintegrerande insatser.

Förebyggande arbete

Det förebyggande arbetet handlar om att öka medvetenheten genom att sprida information och skapa opinion kring människohandel och lära hur vi kan identifiera, reagera och agera för att stoppa den. Frälsningsarmén tror att uppmärksamhet, civilt mod och engagemang gör skillnad.

Under 2019 visades den 55 minuter långa dokumentärfilmen Safe Havens för politiker, experter och representanter från myndigheter, civilsamhället och allmänheten i Stockholm, Umeå, Göteborg, Visby, Eskilstuna och Jönköping.

Filmen belyser situationen för utsatta i Moldavien, Rumänien, Polen, Ukraina, Holland, England

och Sverige, men speglar också Frälsningsarméns arbete mot människohandel. Filmen har producerats inom Frälsningsarméns europeiska samarbete och vänder sig till dem som arbetar med människor i utsatthet, men också till alla som vill höja sin kunskapsnivå inom området. I anslutning till dokumentärfilmen hölls panelsamtal med lokala aktörer. Under hösten bakades filmen samman med ett diskussionsunderlag till ett komplett utbildningspaket.

I februari 2019 lanserade Frälsningsarmén en treårig kampanj mot människohandel under namnet "Sanningen bakom låga priser". Kampanjen genomförs i 28 länder med syfte att öka allmänhetens kännedom om det moderna slaveriet. Genom webbannonser och korta filmer varnas personer i riskzonen och deras anhöriga för jobberbjudanden som låter för bra för att vara sanna. Likaså uppmanas konsumenterna att reagera när tjänster erbjuds till misstänkt låga priser.

◆ Genom webbannonser och korta filmer i kampanjen "Sanningen bakom låga priser" varnades personer i riskzonen för jobberbjudanden som låter för bra för att vara sanna. Syftet var också att öka allmänhetens kännedom om det moderna slaveriet.

► Frälsningsarméns center mot trafficking i Stockholm. Här finns juridik- och socionomstuderande på plats för att vägleda och informera personer utsatta för människohandel om deras rättigheter.

”Fördelen är att vi kan tala om för dem vi möter att vi inte kommer att kontakta några myndigheter om de inte vill.

PAULINA BOLTON,
PROJEKTLEDARE FÖR SAFE
HAVENS I MALMÖ

Rehabilitering och återintegration

Genom våra stödverksamheter och skyddade bostäderna kan de som fallit offer för människohandel och deras familjer få en trygg tillflykt och hjälp till rehabilitering för att få sina mänskliga rättigheter tillgodosedda. Många av dem Frälsningsarmén möter har varit med om sådant som de flesta knappt kan föreställa sig. Vägen tillbaka är ofta lång, men inte omöjlig.

Arbetet med återintegration går ut på att skapa alternativ och finna framtidsmöjligheter för personer som är eller varit utsatta för människohandel. Frälsningsarmén samarbetar med myndigheter och andra organisationer på lokal, nationell och internationell nivå för att de drabbade ska

kunna få möjlighet att börja om på nytt här, i sitt hemland eller på annan plats.

EU-projektet Safe Havens sjösattes i Stockholm våren 2018 med pilotprojektet ”Perspective on Rights”. Femton jurist- och socionomstuderande, så kallade legal buddies, kopplades samman med personer som utsatts för människohandel för att stötta, vägleda och informera dem om deras juridiska rättigheter. Projektet gav goda resultat och våren 2019 utbildades åtta nya volontärer.

Arbetet samordnas med Frälsningsarméns EU-center i Stockholm. Advokater från Brottsbyrån och Asylbyrån bistår med kompetens inom asylrätt och brottmål. Plattformen Civila Sverige mot Människohandel samt nyckelaktörer från

ansvariga myndigheter bidrar med kunskap och kan hänvisa de utsatta till rätt instanser.

Hösten 2019 startade Frälsningsarmén i Malmö ett liknande Safe Havens-projekt med legal buddies och advokater tillsammans med den kyrkliga, ideella föreningen Hela Människan/Noomi.

– Fördelen är att vi kan tala om för dem vi möter att vi inte kommer att kontakta några myndigheter om de inte vill och att vi heller inte har någon skyldighet att göra det, påpekar Paulina Bolton, projektledare och volontärsamordnare för Safe Havens i Malmö, och menar att Safe Havens på så vis fyller en viktig funktion. ◀

ALMEDALEN

► Opinionsbildning och politikerkontakter

UNDER ALMEDALSVECKAN slog plattformen Civila Sverige mot människohandel larm om allvarliga brister beträffande stödet till människohandelns offer. Ordförande för plattformen Madeleine Sundell, Frälsningsarméns nationella samordnare för arbetet mot människohandel, hoppades att medverkan i Almedalen skulle leda till ett större genomslag hos landets beslutsfattare.

Budskapet preciserades i en debattartikel i Dagens Samhälle den 11 juni: Det tidigare nationella stödprogrammet måste återupptas och ges medel för att utsatta ska få stöd och skydd under minst 30 dagar. Denna så kallade reflektionsperiod bör även andra aktörer än polis eller åklagare få ansöka om för den utsattes räkning. Man underströk också vikten av åtgärder och strategier inför framtiden, att handlingsplanen mot människohandel från 2018 följs upp samt att inblandade myndigheter förses med tillräckliga resurser.

Som en följd av kampanjen och larmrapporten blev representanter från Plattformen inbjudna till Riksrevisionen för att berätta om sina erfarenheter.

– Vi upplevde en stor lyhördhet och att man därifrån tog frågan om statens ansvar i de här frågorna på allvar, säger Madeleine Sundell. ◀

► Juristen Madeleine Sundell var under 2019 ordförande för plattformen Civila Sverige mot människohandel och nationell samordnare av Frälsningsarméns arbete mot människohandel.

Rättighetsbaserad fattigdomsbekämpning

▶ Frälsningsarméns internationella arbete mot fattigdom har som yttersta mål en rättvis och försonad värld där människans unika värde och grundläggande rättigheter respekteras. Under 2019 besöktes verksamheter för barn i Ecuador och Bolivia.

FRÄLSNINGSSARMÉNS enhet för internationell utveckling i Sverige fokuserar geografiskt på Kenya och Malawi och tematiskt på vatten och sanitet samt matsäkerhet och jordbruk. Alla projekt som stöds är baserade på lokala initiativ och drivs av den lokala Frälsningsarmén.

Metoder i utvecklingssamarbetet

Med utgångspunkt i den kristna tron att varje människa är skapad till Guds avbild arbetar Frälsningsarmén för uppfyllelsen av mänskliga rättigheter. Ett rättighetsbaserat arbete (RBA) strävar efter långsiktiga och bestående samhällsförändringar genom att angripa grundorsakerna till fattigdom, utsatthet och att mänskliga rättigheter inte uppfylls. Utsatta människor har både rätt och förmåga att delta i och forma sin egen utveckling – de är rättighetsinnehavare. Rättighetsinnehavarna ska genom Frälsningsarméns projekt stärkas till att själva kunna förändra sin situation och ta makten över sina egna liv.

Rättighetsperspektivet innebär att staten ses som ytterst ansvarig för att respektera, skydda och uppfylla mänskliga rättigheter. En viktig del i ett rättighetsbaserat arbete är därför att påverka och utkräva ansvar av stat och myndigheter.

Som ett viktigt komplement till RBA ser Fräls-

ningsarmén resilienskonceptet. Resiliens är den långsiktiga förmågan hos ett system att hantera förändringar och fortsätta att utvecklas. Det handlar om människors och samhällets kapacitet att klara av och anpassa sig till såväl långvarig stress som kortvariga chocker.

Resilienskonceptet för in viktiga frågor i utvecklingssamarbetet som har att göra med hantering av komplexitet, vilket kräver nya förbättrade samarbetsformer mellan givare och partners på plats. Fokus ligger mer på innovation och flexibilitet för att lösa komplexa utvecklingsproblem än på hierarkiska strukturer och genomförande av förutbestämda mål och aktiviteter.

Partners 2019

Många av utvecklingsprojekten som Frälsningsarmén i Sverige stöder är samfinansierade av Frälsningsarméns projektkontor i Australien, England, Schweiz och Norge. Att arbeta på detta sätt möjliggör större utvecklingsinsatser som kan täcka större regioner.

– De största insatserna vi stödjer i Kenya och Malawi hjälper flera hundra tusen människor. Våra viktigaste partners är Frälsningsarmén på de platser där projekten genomförs och vi arbetar tillsammans kontinuerligt med kapacitetsutveck-

FAKTA

Projekt mot fattigdom 2019

- ▶ Under 2019 gav Frälsningsarmén i Sverige stöd till 42 utvecklingsprojekt i 17 länder inom vatten, sanitet och hälsa, jordbruk, humanitära insatser, utbildning och försörjning.
- ▶ Projekten kostade totalt cirka 31 miljoner kronor.
- ▶ WASH-projektet i Malawi har bidragit till att 10 skolor med 10 000 elever fått nya toaletter och att 14 250 personer fått tillgång till rent vatten även under torrperioderna.

◆ Frälsningsarmén i Sverige stödjer 50 byar i Malawi med förbättrad vattenförsörjning, toaletter och hygienutbildning. I byn Chikutu har en familj fått lära sig att bygga en toalett och en anordning för handtvätt.

STÖD TILL BARN

► Ökade egeninsatser

FRÄLSNINGSSARMÉN bedriver ett arbete för att stödja barn genom fadderbarnsprogram. Lettland, Zimbabwe, Kenya, Bolivia och Ecuador är de länder som omfattas av programmet. Stöd ges till dagcentra och andra verksamheter för utsatta barn. Under 2019 besöktes Ecuador och Bolivia. En viktig del i arbetet under 2019 var att fortsätta utveckla metoder för att öka egeninsatserna från partners så att de kan driva verksamheten med så lite externa medel som möjligt. Utvärderingar pågår om hur man hjälper barn på bästa sätt. Generellt bör barnhem undvikas.

– Vi ser ett fortsatt behov av stöd till dagcentra i speciellt utsatta områden med stor fattigdom där det finns stora problem med alkoholism och narkotikamissbruk hos den vuxna befolkningen. Detta arbete kompletteras med insatser för att stärka hela samhället genom ökad tillgång till rent vatten och mat genom

FOTO: FRÄLSNINGSSARMÉN

► Barn på dagcentret Nueva Esperanza i Ecuador, som ingår i Frälsningsarméns fadderbarnsprogram.

förbättrade jordbruksprodukter, säger Christian Lerne.

Jordbruksprojekten i Kenya och Malawi var mycket framgångsrika under 2019 trots torka och översvämningar på flera platser. När tillgången till mat ökar från

jordbruket förbättras hälsan hos barnen. Dessutom låter fler familjer barnen gå i skolan när inkomsterna ökar från försäljning av jordbruksprodukter. Detta gäller framförallt för flickor som annars ofta får stanna hemma från skolan. ◀

” Det är en styrka för oss att vi finns kvar på plats i länderna efter katastroferna och kan fortsätta hjälpen med återuppbyggnad och rehabilitering på längre sikt.

CHRISTIAN LERNE, VERKSAMHETSANSVARIG FÖR INTERNATIONELL UTVECKLING

ling av oss själva och dem för att projekten ska hålla så hög kvalitet som möjligt, berättar Christian Lerne, verksamhetsansvarig för Internationell Utveckling.

Under 2019 genomfördes workshops med partners i Kenya och Malawi vid tre tillfällen. Bland annat genomfördes en lärvecka i Malawi där vi tillsammans med Sjundedagsadventisternas biståndsorganisation ADRA och Svenska missionsrådet arbetade med olika metoder inom utvecklingssamarbetet. Resiliens, förmågan att vara motståndskraftig mot katastrofer och utdragna kriser, var en av de metoder som diskuterades.

Svenska missionsrådet, som förmedlar Sida-medel är också en viktig partner för Frälsningsarmén genom sitt finansiella stöd till utvecklingsinsatser, kapacitetsutveckling och metodutveckling.

Katastrofer 2019

Under 2019 inträffade flera naturkatastrofer runt om i världen där Frälsningsarmén finansierade insatser. De två största var cyklonen Idai som härjade på Östafrikas kust i mars och orkanen Dorian som drog in över Karibien i slutet av augusti. Frälsningsarmén finansierade insatser i Malawi och Bahamas för att hjälpa till med skydd och förnödenheter till de drabbade invånarna.

– Vid katastrofer arbetar vi med Frälsningsarmén på plats där katastroferna inträffar. Det är en styrka för oss att vi finns kvar på plats i länderna efter katastroferna och kan fortsätta hjälpen med återuppbyggnad och rehabilitering på längre sikt, säger Christian Lerne.

Frälsningsarmén har också en enhet på det internationella högkvarteret som är experter på humanitära katastrofer. De är alltid involverade i hjälparbetet när naturkatastrofer inträffar. ◀

En lokal kyrka med global grund

► Frälsningsarmén är en internationell rörelse, ett evangeliskt trossamfund inom den universella kristna kyrkan. Vårt budskap har sin grund i Bibeln. Vår tjänst har sin källa i kärleken till Gud. Vårt uppdrag är att förkunna evangelium om Jesus Kristus och utan åtskillnad möta mänskliga behov i Hans namn.

SÅ BESKRIVS FRÄLSNINGARMÉN i de länder i världen där den finns och så vill vi också att det ska vara i Sverige; att vi är en kyrka för alla, dit alla känner sig välkomna och blir bemötta med den kärlek som Jesus vill ge alla människor.

I Sverige består Frälsningsarmén av 80 lokala församlingar, kårer, från Kiruna i norr till Ystad i söder.

Under 2019 startade en kårplantering i Kalmar, medan fyra kårer lades ned i Högsby, Rättvik, Skara och Vetlanda. Kåren i Mora gjorde en omstart av sin verksamhet under 2019.

Frälsningsarméns kårer erbjuder gemenskap och aktiviteter för människor i alla åldrar. Förutom gudstjänster arrangeras många olika träffar kring tro och liv runt om i landet.

FOTO: TERESIA JANSSON

► Lovsång med kören Mercy Gospel Choir i Linköping.

FAKTA

Frälsningsarmén i Sverige 2019

- Antal kårer: 80 stycken.
- Antal medlemmar: 4 266 soldater, civilmedlemmar, rekryter och juniorsoldater.
- Nyinvidga medlemmar (civila & soldater) under 2019: 141 stycken.

► Hänt på kårerna landet runt

I oktober och november bjöds barn och ungdomar in till "Jätterolig Superhelg" på kåren i Örnsköldsvik och Söderkåren i Stockholm.

Den 18 mars hölls Norrlands största välgörenhetskoncert i Skellefteå för Frälsningsarméns arbete i Malawi.

Julgospelkonsert med Samuel Ljungbladh i Umeå den 27 november.

Byggettkonferens i Örnsköldsvik.

I mars möttes en grupp unga vuxna för ett samtalsdygn på kår 393 i Stockholm om "Frälsningsarmén som en plats för Unga vuxnas tro, och engagemang".

Den 20 januari och tre söndagar framåt sändes gudstjänster från Vasakåren i Stockholm i Svt 2.

Fredagen den 24 maj var det öppet hus och invigning av nyrenoverade lokaler på Kungsholmskåren i Stockholm.

Nyårsfestival för unga i Nacka.

En ledarkonferens ägde rum i Örebro 18–20 mars.

Frälsningsarméns kår i Södertälje firade 130-årsjubileum med öppet hus den 8 september.

I maj hölls pionjärkonferens i Karlstad.

Frälsningsarmén är på plats under Almedalsveckan i Visby den 1–3 juli. Söndagen den 15 december besökte statsminister Stefan Löfvén Frälsningsarmén i Visby för att se hur kåren stöttar utsatta i jultid.

Nordstadsveckan gick av stapeln i Göteborg 16–20 januari.

I september startade Frälsningsarmén en kår i Kalmar.

► Barnverksamheten är ett populärt inslag på Gävlekåren.

För dem som är nyfikna på kristen tro anordnas alphakurser, en tio veckors grundkurs i kristen tro med träff en gång per vecka och en helg. Den som har gått en alphakurs och/eller är mer grundad i sin tro kan delta i bibelstudier och bönesamlingar på många håll.

Många kårer inbjuder till föreläsningar med aktuella ämnen till mans- eller kvinnogrupper, föräldrar eller andra riktade målgrupper. Många erbjuder också gemenskap i kafémiljö, dagledigträffar och andra aktiviteter. Sång- och musikgrupper finns att vara med i, såsom sång-, gospel- och barnkör, brassband och kompgrupper som spelar till körerna eller till lovsången i gudstjänsten. Det finns också andra kreativa grupper som dans-, sport- och skapandegrupper att dela gemenskap i.

Familjer erbjuds öppen förskola dit barn och föräldrar kommer för att leka, fika, sjunga och umgås, och för barnen anordnas olika fritidsaktiviteter, läxhjälp, utflykter med mera.

På kårerna finns också smågrupper (cellgrupper) där mindre grupper träffas i hemmen, fikar, läser något ur bibeln, samtalar, delar erfarenheter och ber tillsammans. För den som vill samtala runt det som finns på insidan erbjuder kårerna också själavård.

På kårerna drivs ett omfattande socialt arbete, som kan omfatta allt från utdelning av matkassar, presentkort eller rekvisitioner till Frälsningsarméns second hand-kedja Myrorna till rådgivning, stöd vid myndighetskontakter, kurser i vardagsekonomi och andra stödinsatser. ◀

FAKTA

Julgrytan 2019

► I november-december samlade kårerna runt om i landet in 5 miljoner kronor i sina julgrytor, både fysiska och digitala.

Volontärer – en ovärderlig gåva

► Frälsningsarmén är beroende av människors goda vilja att skänka pengar. Men det finns en form av bidrag som inte går att se i ett bokslut, men som är minst lika viktig. Det är alla de människor som har kunskap som behövs, förmåga att arbeta och tid att ge. De är de så kallade volontärerna.

ÅRET RUNT FINNS BEHOV och året runt hjälper volontärer med sin expertis och sin tid på kårerna (församlingarna), sociala institutioner och ute på fältet. På kårer och institutioner kan volontärernas arbete ibland bestå av enkla sysslor som att

bre smörgåsar och servera kaffe, men det finns också många som hjälper till med yrkeskunnande. Arbetet mot människohandel som Frälsningsarmén bedriver har många volontärer som är juridikstuderande. På andra håll hjälper volontärer till med språkundervisning i Frälsningsarméns integrationsarbete eller fungerar som ledare i barn- och ungdomsarbetet.

FAKTA

Volontärer 2019

- Volontärer inom sociala institutioner:
 - 26 personer med kontrakt.
 - 9 personer utan kontrakt.
- Volontärer inom övriga verksamheter:
 - 77 personer med kontrakt.
 - 29 personer utan kontrakt.

Olika bakgrund

För yngre personer kan volontärarbetet vara ett sätt att skaffa erfarenhet, för äldre ett sätt att fortsätta i en arbetsgemenskap efter pensionen och samtidigt kunna göra skillnad för andra människor. Volontärerna är ibland medlemmar i en kår, men det är inte ovanligt att de också kommer från andra kyrkor. En del volontärer har tidigare varit anställda i liknande verksamheter av Frälsningsarmén, men nu gått i pension. I vissa fall kan det handla om personer som själva fått hjälp och nu vill hjälpa andra.

Bland volontärerna finns också människor som aldrig tidigare haft med Frälsningsarméns arbete att göra, men som har fått förtroende för arbetet och bestämt sig för att bidra med sin tid och sin expertis. ◀

► Innan Ing-Britt Hansson som pensionär valde att aktivera sig som volontär, var hon officer på kåren Templet i Stockholm.

IDEELL KRAFT PÅ TEMPLET

► ”Att vara volontär är roligt!”

ING-BRITT HANSSON är medlem och volontär på kåren Templet i Stockholm. Hon hjälper till året runt, men mer intensivt kring jul. Ing-Britt, som nu är pensionär, har varit officer i Frälsningsarmén i 45 år. Det sociala arbete som Frälsningsarmén driver är inget nytt för henne.

– En dag i veckan är jag volontär på kaféet på Templet. Där samtalar jag med de gäster som kommer. Vi har ganska många gäster, 50–70 varje dag. Jag lyssnar på vad de har att berätta, på deras livsberättelser. Man hör också om det är

någon som bär på bördor och bekymmer. Och vi ber tillsammans.

– Min uppgift är att samtala, men det finns också volontärer som står i köket och gör ett fantastiskt jobb, berättar Ing-Britt.

Anledningen till att man vill ha volontärer på Templet för att samtala är att man menar att budskapet också måste komma fram.

– Det här är Frälsningsarmén och vi erbjuder soppa, tvål och frälsning, säger Ing-Britt. Det är den devisen vi lever efter.

Jag som varit officer har hållit på med detta hela livet, att prata med människor, så jag fortsätter på samma linje och det är väldigt roligt.

– Volontär kan vem som helst bli, fortsätter Ing-Britt. Man behöver inte ha varit officer i 45 år. Vi har volontärer här på Templet som inte har någon erfarenhet av Frälsningsarmén, men den får de ju här. Att vara volontär är både nyttigt och roligt för en själv. Man får så mycket kontakter och det känns att man gör nytta. ◀

Varifrån kommer pengarna?

FAKTA

Frälsningsarméns omsättning 2019

Den totala omsättningen uppgick till 710 657 415 kr fördelat på följande (2018 års siffror inom parentes):

- ▶ Insamlade gåvor via 90-konto: 54,4 mkr (47,3 mkr)
- ▶ Övriga gåvor, kollekter och testamenten: 81,7 mkr (80,7 mkr)
- ▶ Statliga bidrag: 27,0 mkr (31,7 mkr)
- ▶ Övriga bidrag: 16,5 mkr (14,7 mkr)
- ▶ Myrorna: 268,7 mkr (255,4 mkr)
- ▶ Från kommuner och andra organisationer: 45,9 mkr (63,6 mkr)
- ▶ Sålda vård- och utbildningsplatser och övrig försäljning: 129,5 mkr (127,3 mkr)
- ▶ Hyresintäkter: 14,7 mkr (13,9 mkr)
- ▶ Övrigt: 4,3 mkr (2,9 mkr)
- ▶ Medlemsbidrag: 10,1 mkr (9,9 mkr)
- ▶ Reavinst från såld fastighet: 53,9 mkr (0 kr)

▶ Frälsningsarmén i Sverige hade 2019 en omsättning på drygt 710 miljoner kronor. Intäkterna kommer främst från sålda tjänster till bland annat kommuner, gåvor via 90-konto och testamenten, Myrornas försäljningsintäkter och fastighetsförvaltning.

– **VI HAR KUNNAT** bedriva mycket av vår verksamhet tack vare att människor ser att vi har gjort en hel del nytta för de svagaste i samhället och därför varit generösa med att ge gåvor och testamenten. Vi har haft många människors förtroende, vilket är oerhört viktigt att bevara på alla sätt, säger Elisabeth Beckman, förvaltningschef på Frälsningsarméns högkvarter.

En stor del av den sociala verksamheten bekostas av kommunernas köp av vårdplatser. Ofta rör det sig om att Socialtjänsten betalar för placeringar på exempelvis behandlingshemmet Kurön och akutboendet i Midsommarkransen i Stockholm, stödboendena Lilla Bommen och Nylösegården i Göteborg eller stödboendet och natthärbärgat Klippangården i Sundsvall.

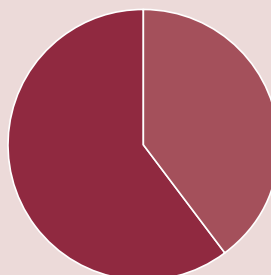
Några verksamheter finansieras till viss del genom bidrag medan Frälsningsarmén står för resten av kostnaderna. Det gäller till exempel Sociala centret vid Hornstull och EU-centret i Stockholm.

De skyddade boenden för kvinnor med barn och de som utsatts för människohandel bekostas främst genom placeringar från Socialtjänsten, men Frälsningsarmén tar också en del av kostnaderna.

När det gäller fastigheter, införskaffade och byggde Frälsningsarmén sådana när samfundet etablerade sig i Sverige i slutet av 1800-talet och början av 1900-talet. Avkastning från dessa investeringar skördas än idag. ◀

▶ Gåvofördelning 2019

Övriga gåvor, kollekter och testamenten: 81,7 mkr

Gåvor insamlade via 90-konto: 54,4 mkr

Totalt 136,1 miljoner kronor.

MYRORNA

› Retro som pekar på framtiden

Second hand-kedjan Myrorna har ett tydligt uppdrag. Genom återanvändning och arbetsträning ska man aktivt verka för ett mer medmänskligt och hållbart samhälle och generera ett stabilt överskott till Frälsningsarméns sociala arbete. 2019 var på flera sätt ett händelserikt år.

The Lobby möbelbutik

Den 8 januari öppnade Myrornas pop up-butik på The Lobby i Stockholm. Mitt i city kunde Myrorna i ett helt nytt sammanhang visa att second hand är aktuellt och ett attraktivt alternativ till nyhandeln. Möbler i olika utformning presenterades liksom uppgraderade möbler av kreatören Sanna Evers, gjorda för att passa i moderna hem. Pop up-butiken gjorde stor succé och möblerna sålde slut i omgångar.

Skolstart med hjärta

Många familjer har stora utgifter kring skolstarten. Under augusti satsade Myrorna därför på att uppmärksamma second hand som ett bra alternativ. I en kampanj på hemsidan gav man konkreta tips på hur barnen kan rustas och varje vecka presenterades ett klädpaket i barnstorlek i webbshoppen. För de familjer som ändå inte hade råd med det nödvändiga inför ett nytt läsår informerade kampanjen också om den hjälp Frälsningsarmén kan ge.

Myrornas webbshop

Den 30 november öppnade Myrornas webbhandel i samarbete med Tradera. Kläder, accessoarer,

smycken, husgeråd, leksaker, elektriska prylar och samlarobjekt finns att bjuda på i auktionerna, som alla har ett utgångspris på en krona och avslutas varje söndag. Intresset för webbshoppen har varit stort.

Jul med extra bidrag

Julkampanjen ”Extra bidrag” innebar att kunderna under julhandeln kunde bidra till Frälsningsarméns arbete genom att lägga på två kronor på summan av sina köp. Påminnelsen om att göra skillnad för utsatta barnfamiljer gav ett viktigt tillskott till Frälsningsarméns sociala arbete.

Hållbarhet för fler

Miljöarbetet är en central del av Myrornas uppdrag. I butiker, kampanjer och i sociala medier gavs under året råd om hur man kan minska sin nykonsumtion och tänka kreativt kring återanvändning. Möjligheten till arbetsträning och överskottet till Frälsningsarméns sociala verksamhet bidrar också till ett mer medmänskligt och hållbart samhälle. Myrorna ingår i flera nätverk med hållbarhetssyfte, bland andra Naturvårdsverket, Borås textilhögskola och Siptex, Svensk Innovationsplattform för Textilsortering. ♦

Tack!

Tack till alla er som stöttat
och skänkt oss gåvor
under året!

Det är ni som gör det
möjligt för oss att
nå ut till så många
med hjälp!

Årsredovisning för räkensårsåret 2019

► Förvaltningsberättelse för Frälsningsarmén 2019 (föregående års siffror inom parentes)

FRÄLSNINGSSARMÉN är en internationell rörelse och ett evangeliskt trossamfund inom den universella kyrkan. Vårt budskap har sin grund i Bibeln. Vår tjänst har sin källa i kärleken till Gud. Vårt uppdrag är att förkunna evangelium om Jesus Kristus och utan åtskillnad möta mänskliga behov i hans namn.

Frälsningsarmén är en del av The Salvation Army, en världsvid evangelisk rörelse med säte i London. Verksamhet bedrivs i 131 (129) länder. I den internationella organisationen utgör Frälsningsarmén i Sverige ett territorium tillsammans med Frälsningsarmén i Lettland, Pestisanas Armija. Arbetet i Lettland redovisas inte här då Pestisanas Armija är en egen juridisk person i Lettland.

Allmänt om verksamheten

Frälsningsarmén i Sverige vill vara känd som välkomnande, troende och hjälpende och bedriver verksamhet inom flera olika områden. Utifrån kåren (församlingen) har vi regelbundna gudstjänster och bedriver dag- och kvällsaktiviteter för barn, unga, vuxna och äldre. Vid många kårer bedrivs också en öppen social verksamhet med ekonomisk hjälp och rådgivning för personer som hamnat i olika typer av svårigheter samt sommarkolonier eller andra sommaraktiviteter för både barn och äldre. Vi har olika typer av verksamhet på flera orter i landet riktad till personer som inte varit i Sverige så länge. Utöver detta bedrivs annan social verksamhet med behandlingshem och stödboenden för vuxna missbrukare, skyddade boenden för kvinnor, familjebehandlingshem, stödboenden för ungdomar, uppsökande nattpatrull som når offer för människohandel.

Frälsningsarmén driver också tre förskolor, en folkhögskola

och Myrorna secondhand, med insamling, sortering och försäljning.

Under 2019 har det totala antalet hjälpsatser vi genomfört minskat något. Antalet insatser uppgick totalt under året till 396 980 unika tillfällen (433 625). Antal unika tillfällen visar antal tillfällen en person fått hjälp, och inte antal unika personer. De insatser som ökat under året i antal är olika former av ekonomisk hjälp till personer samt antalet själavård, rådgivning och stödsamtal. De insatser som minskat i antal är antal vårddyggn på akutboende, stödboende och ungdomsboende samt servering av mat, hembesök/sjukbesök och dövtolkning/ledsagning. De minskade antal vårddyggn inom olika boendeformer visar också de utmaningar med att erhålla tillräckligt antal placeringar inom ramavtalsområdet, där ett minskat antal placeringar snabbt innebär förluster i verksamheten. Ett antal av våra olika boendeformer har under 2019 haft för låg beläggning i verksamheten med påföljande underskott i årets resultat.

Frälsningsarméns internationella arbete mot fattigdom har som yttersta mål en rättvis och försonad värld där människans unika värde och grundläggande rättigheter respekteras. Med utgångspunkt i vår tro att varje människa är skapad till Guds avbild arbetar vi för uppfyllelsen av mänskliga rättigheter, där vi strävar efter långsiktiga och bestående samhällsförändringar genom att angripa grundorsakerna till fattigdom, utsatthet och att mänskliga rättigheter inte uppfylls. Ett rättighetsbaserat arbete utgår från att utsatta människor har både rätt och förmåga att delta i och forma sin egen utveckling, det vill säga de är rättighetsinnehavare. Rättighetsinnehavarna ska genom våra projekt stärkas till att själva kunna förändra sin situation

och ta makten över sina egna liv. Alla de projekt vi stödjer runt om i världen är därför baserade på lokala initiativ och drivs av Frälsningsarmén på plats i något av de över 130 länder där vi finns och verkar. Geografiskt har fokus även under 2019 fortsatt varit på Kenya och Malawi och tematiskt på vatten och sanitet samt matsäkerhet och jordbruk. Under året har vi kunnat stödja 42 (32) utvecklingsprojekt i totalt 17 länder inom följande områden; vatten, sanitet och hälsa, jordbruk, humanitära insatser, utbildning och försörjning. Det största projektet har varit WASH-projektet i Malawi som har bidragit till att 10 skolor med 10 000 elever har fått nya toaletter och att ytterligare 14 250 personer har fått tillgång till rent vatten även under torrperioderna.

Myrorna

Myrorernas verksamhet har bedrivits sedan 1896 och har i uppdrag att generera ett ekonomiskt överskott till Frälsningsarméns sociala verksamhet genom arbetet med återanvändning och arbetsträning. På så sätt ska Myrorna i sin verksamhet bidra till ett mer medmänskligt och hållbart samhälle. Myrorna samlar in gåvor av begagnade varor, i huvudsak kläder, skor, husgeråd, prydnadsaker, böcker och möbler. Gåvorna kommer främst från privatpersoner men även från väletablerade företag inom detaljhandeln. Gåvorna tas om hand och förädlas genom sortering för att sedan avyttras genom försäljning, främst i Myrorernas butiker. Myrorna har 33 (33) butiker och 4 (4) sorteringsanläggningar samt en anläggning för insamling. Verksamheten bedrivs från Umeå i norra Sverige till Malmö i söder, och huvudkontoret ligger i Sättra i södra Stockholm.

Myrorna har ett omfattande socialt engagemang genom ett flertal samarbeten med parter (t.ex. kommun, arbetsförmedling och privata aktörer) som arbetar med övergångsarbetsmarknad, integration och rehabilitering. Under året har cirka 1 500 (ca 2 000) personer haft arbetspraktik hos Myrorna i någon av dessa åtgärder. Samtidigt har cirka 500 (ca 500) personer gjort samhällstjänst inom Myrorna.

Myrorernas nettoomsättning uppgick under året till 269 miljoner kronor (256 mkr) och utgjorde därmed cirka 38% (38%) av Frälsningsarméns totala omsättning under 2019.

Ågesta folkhögskola och Frälsningsarméns Officersskola

Ågesta Folkhögskola har sin huvudetablering i Huddinge (Ågestagården) men anordnar också kurser bland annat i Örnköldsvik och i Stockholm.

Totalt har 818 (926) personer deltagit i skolans kort- och långkursverksamhet under året. De långa kurser som ges är bland annat allmänna linjer (med två olika inriktningar), musiklinje, bibelskola på distans, konst- och hantverkslinje, arbetsliv-/informationsutbildning för personer med Aspergers syndrom och pionjårlinje på distans för personer som vill delta

i arbete med att starta nya kårer/församlingar.

Som en del av folkhögskolans kursverksamhet bedrivs verksamheten vid Frälsningsarméns Officersskola, också på Ågestagården. Under vårterminen 2019 har totalt 15 personer varit i utbildning inom Officersskolan och under höstterminen totalt tolv personer, efter att nio personer hade slutfört sin utbildning vid sommaren och ett antal nya kommit in från hösten.

Koncernförhållanden

Frälsningsarmén äger 100% i Myrorna AB, org nr 556065-5887 (vilande bolag) och 100% i Sally Ann Sverige AB, org nr 556703-4706 (vilande bolag), samt 49% i Fretex International AS, med säte i Oslo, Norge.

En hållbarhetsrapport är upprättad enligt ÅRL som en separat handling skild från årsredovisningen.

Väsentliga händelser under räkenskapsåret

Under året har vi startat ett så kallat halvvägsboende med 38 platser i Stockholm, där vi vill ge fortsatt stöd under en begränsad period till människor som genomgått behandling mot olika former av drogberoende inom vårt eller andras behandlingshem. Här får man bo en tid i egen lägenhet och sköta sitt eget hushåll, i syfte att hitta tillbaka till och skapa en fungerande vardag och fritid, samtidigt som det hela tiden finns personal tillgänglig dygnet runt. Även i Sundsvall har vi tillskapat ett par bostäder med motsvarande syfte.

Vi har också sett en kårplantering växa fram i Kalmar, med fokus mot omsorg om hela människan och där man driver ett förebyggande socialt arbete med inriktning mot ungdomar.

I Mora har den tidigare verksamheten gjort en omstart och satsar på en öppen och välkomnande inriktning mot samhället för att erbjuda en plats där många kan hitta vänskap och relationer med andra.

I Örebro har det tidigare stödboendet som Frälsningsarmén drivit i många år under våren 2019 istället gått över till annan utförare. Vi har också avslutat några mindre kårverksamheter under året, där vi inte längre hade förutsättningar att driva arbetet vidare.

Resultat och ställning

Vi är tacksamma att vi även under 2019 har kunnat finansiera mycket av vår öppna verksamhet riktad mot samhället och människor i olika former av utsatthet tack vare gåvor, testamentsintäkter och andra former av bidrag, samt genom det överskott som Myrorernas verksamhet ger. Frälsningsarmén bedriver insamlingsverksamhet via 90-konton som tilldelats av Svensk Insamlingskontroll, där givare rekryteras både genom direktutskick, via informationskampanjer i dagstidningar och via sociala medier, samt i mindre omfattning genom telefon-

kampanjer. Övriga intäktslag är hyresintäkter och medlemsbidrag. Medlemmarnas egna bidrag och gåvor riktas till stor del till verksamheten i den lokala kåren/församlingen där man är medlem.

Omsättningen ökade under 2019 med drygt sex procent jämfört med föregående år. Hela ökningen beror dock på en realisationsvinst för en såld fastighet, och rensat för det så minskade istället omsättningen med en dryg procent. Detta beror främst på avvecklad verksamhet på olika platser. Totala intäkten från gåvor och bidrag har minskat lite jämfört med föregående år och vi har även under 2019 varit tvungna att lösa upp mer än vanligt av tidigare reserverade ändamålsbestämda medel.

Merparten av de testamentsmedel vi tar emot under ett år är öronmärkta av testator för olika ändamål. Det som under året inte har använts av öronmärkta testamentsmedel och övriga gåvor, reserveras längst ner på resultaträkningen och läggs som ändamålsbestämda medel under eget kapital. Tidigare erhållna öronmärkta medel som tagits i anspråk under året löses istället upp ur de ändamålsbestämda medlen och läggs till längst ner på resultaträkningen. Hela beloppet ändamålsbestämda medel under eget kapital är öronmärkt direkt av givare eller testator för olika ändamål. Tack vare detta inflöde av både öronmärkta och icke öronmärkta gåvor från givare kan vi tillsammans fortsätta att vara med och bygga ett bra samhälle och bidra till att hjälpa dem som av olika anledningar har behov av hjälp och stöd. Vi har dock under både 2018 och 2019 av olika påverkande orsaker behövt använda ovanligt mycket av reserverade öronmärkta medel. Detta har medfört att vi under hösten 2019 inledde en process av att noggrant genomlysa varje verksamhetsgren i syfte att avsluta verksamhet där vi inte längre ser att vi har resurser att fortsätta arbetet, även om det är inriktat mot vårt mål att finnas till för människor i olika former av utsatthet.

De totala kostnaderna under 2019 har minskat något jämfört med föregående år. Minskningen är dock inte tillräckligt stor för att nå ett resultat för året i balans. Olika former av verk-

samhetskostnader samt anslag och förmedlade bidrag både till personer och olika projekt i andra länder har ökat, samtidigt som personalkostnader och kostnader för avskrivningar har minskat. Antalet anställda, omräknat till hela årsarbetstider, har under året också minskat ner till 877 personer (913 personer) och har främst att göra med avslutad verksamhet och en del omstruktureringar inom Myrornas verksamhet.

Årets resultat före reservering och upplösning av ändamålsbestämda medel visade ett underskott uppgående till 28,4 miljoner kronor, att jämföras med förra årets väldigt stora underskott på 71,2 miljoner kronor. Dock är även detta underskott alltför stort och den process mot minskade kostnader som inleddes under hösten 2019 fortsätter därför även under 2020 i syfte att nå en större jämvikt mellan intäkter och kostnader.

Finansiella instrument

Den finansiella placering Frälsningsarmén har förvaltas genom så kallad diskretionär förvaltning av extern part. Det placeringsdokument som ligger till grund för förvaltningen anger att kapitalet endast får placeras i tillgångar som klarat en etisk screening.

Förväntad framtida utveckling samt väsentliga risker och osäkerhetsfaktorer

Frälsningsarmén vill fortsätta arbeta för att sprida evangelium om Jesus Kristus i Sverige, i både ord och handling. Vi vill också fortsätta ge möjlighet för människor att vara med och tjäna i det uppdraget både genom gåvor och egen praktisk delaktighet och arbetar för att utveckla vår verksamhet även på platser där vi idag inte finns.

Vi har dock under senare år kunnat se att kostnaderna för det arbetet vi bedriver tenderar att öka mer än intäkterna och vi har nu gjort underskott fyra år i rad, vilket förstås inte är hållbart på sikt. Den process som inleddes under hösten 2019 med att begränsa kostnaderna i det arbetet vi bedriver kommer under 2020 att få effekt av att en del verksamheter

Flerårsöversikt (tusentals kronor)

	2019	2018	2017	2016	2015
Omsättning	710 657	667 478	740 614	715 020	773 329
Balansomslutning	837 020	872 622	947 189	974 984	1 004 072
Kassalikviditet	2,31	1,95	2,03	2,01	2,41
Soliditet	0,82	0,82	0,84	0,83	0,84

Nyckeltalsdefinitioner framgår av redovisnings- och värderingsprinciperna.

Eget kapital

	Reservfonder	Fastigheters a-fonder	Ändamåls- bestämda medel	Balanserat resultat	Totalt
Utgående balans enligt fastställd årsredovisning 2018	775 724	193 776 888	302 044 668	215 088 230	711 685 509
Årets förändring		-1 551 752	-67 697 872	69 249 624	0
Justeringspost under året			-184 721	165 099	-19 622
Årets resultat				-28 354 417	-28 354 417
Belopp vid årets utgång	775 724	192 225 136	234 162 075	256 148 536	683 311 471

kommer att avslutas helt och andra att minskas i omfattning.

Trots att vi redan under hösten 2019 inledde arbetet med kostnadsminskningar så blev det tvunget att accelerera det arbetet rätt mycket när vi väldigt snabbt kunde se hur stor påverkan vi kommer att få på våra intäkter på grund av den covid-19 pandemi som drabbat världen i början av 2020. Våra två normala stora intäktskällor, överskottet från Myrornas second hand-verksamhet och utdelningen från Frälsningsarméns Förlags AB och Svenska Stiftelsen för Frälsningsarmén, som både äger och förvaltar fastigheter, har båda två drabbats hårt av kraftigt minskad försäljning hos Myrorna och betydligt lägre hyresintäkter i fastighetsförvaltningen. Vi ser också minskade kollektioner och gåvor i våra kårer till följd av minskad verksamhet under våren 2020.

Samarbeten

Frälsningsarmén är som registrerat trossamfund medlem i, representerad i eller samarbetar med en lång rad olika aktörer. Bland dessa finns Sveriges Kristna Råd, Sveriges Kristna Ungdomsråd, Sveriges Frikyrkosamråd, Svenska Missionsrådet, Svenska Bibelsällskapet, Ekumeniskt scoutnätverk, Arbetsgivaralliansen, Giva Sverige, Svensk Insamlingskontroll, SST – Myndigheten för stöd till trossamfund, Forum för frivilligt socialt arbete, Bilda – BKF, Swedbank Robur Humanfond, Ecpat, International Council on Social Welfare, Celebrate Recovery Sverige med flera. Vi deltar tillsammans med andra kyrkor och samfund i olika arrangemang över landet.

Frälsningsarméns styrelse har under året bestått av följande personer:

Kommendör Clive Adams,
territoriell ledare för Sverige och Lettland
Kommendör Marianne Adams
Överstelöjtnant Kjell Olausson
Överstelöjtnant Gunilla Olausson
Major Sonja Blomberg
Major Kjell Karlsten
Kapten Elisabeth Beckman

www.fralsningsarmen.se

Resultaträkning

	Not	2019	2018
Intäkter			
Medlemsbidrag		10 073 492	9 911 940
Gåvor	1	136 119 080	143 427 763
Bidrag	2	43 507 645	46 439 229
Nettoomsättning	3	463 174 770	463 102 692
Övriga intäkter	4	57 782 429	4 595 899
Summa intäkter		710 657 415	667 477 523
Kostnader			
Verksamhetskostnader	5	-272 833 367	-280 506 724
Anslag och förmedlade bidrag		-23 045 969	-22 886 076
Personalkostnader	6, 7	-436 356 910	-431 594 362
Avskrivningar		-12 444 912	-14 648 600
Övriga kostnader		-701 080	-289 811
Summa kostnader		-745 382 237	-749 925 573
Resultat före finansiella poster		-34 724 822	-82 448 050
Finansiella intäkter och kostnader			
Ränteintäkter och liknande finansiella poster		2 603 280	2 361 460
Resultat av värdepappersförvaltning	8	4 812 459	10 648 118
Återföring/nedskrivning av aktier och andelar		476 586	-432 310
Övriga räntekostnader och liknande resultatposter		-1 521 920	-1 318 452
Summa finansiella intäkter och kostnader		6 370 405	11 258 816
Årets resultat		-28 354 417	-71 189 234
Fördelning av årets resultat			
Årets resultat enligt resultaträkningen		-28 354 417	-71 189 234
Reservering av ändamålsbestämda medel som inte utnyttjats under året		-10 244 490	-11 543 601
Upplösning av tidigare reserverade ändamålsbestämda medel		79 494 114	74 560 371
Kvarstående belopp för året		40 895 207	-8 172 464

► Balansräkning

	Not	20191231	20181231
TILLGÅNGAR			
Anläggningstillgångar			
<i>Immateriella anläggningstillgångar</i>			
Balanserade utgifter för programvara	9	0	134 000
Summa immateriella anläggningstillgångar		0	134 000
<i>Materiella anläggningstillgångar</i>			
Byggnader och mark	10, 11	78 778 068	127 626 131
Ombyggnad i annans fastighet	12	42 082 497	56 343 852
Pågående ombyggnader		3 394 520	233 723
Inventarier	13	10 939 629	10 406 752
Summa materiella anläggningstillgångar		135 194 714	194 610 458
<i>Finansiella anläggningstillgångar</i>			
Långfristiga värdepappersinnehav	14	104 098 902	139 897 261
Andelar i koncernföretag	15	900 000	900 000
Depositioner i Sv Stiftelsen för FA	16	319 343 750	306 211 123
Insatser i FA Förlags AB	17	13 012 776	13 881 323
Andelar i intresseföretag	18	931 000	931 000
Andelar i bostadsrättsföreningar		12 707 118	12 707 118
Andra långfristiga fordringar		105 108	176 485
Summa finansiella anläggningstillgångar		451 098 654	474 704 310
Summa anläggningstillgångar		586 293 368	669 448 768
Omsättningstillgångar			
<i>Varulager</i>		11 272 234	11 279 544
<i>Fordringar</i>			
Kundfordringar		20 777 653	21 480 686
Fordringar hos FA Förlags AB		2 038 777	100 112
Övriga fordringar		661 172	625 960
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	19	22 166 653	20 019 505
Summa fordringar		45 644 255	42 226 263
<i>Kortfristiga placeringar</i>		2 423 056	5 189 991
<i>Kassa och bank</i>		191 387 148	144 467 685
Summa omsättningstillgångar		250 726 694	203 163 483
SUMMA TILLGÅNGAR		837 020 062	872 612 251

EGET KAPITAL OCH SKULDER	Not	20191231	20181231
Eget kapital			
Reservfonder		775 724	775 724
Fastigheters a-fond		192 225 136	193 776 888
Ändamålsbestämda medel		234 162 075	302 044 668
Balanserat resultat		256 148 536	215 088 230
Summa eget kapital		683 311 471	711 685 509
Långfristiga skulder			
Skulder till Sv Stiftelsen för FA	20	50 045 980	62 699 378
Summa långfristiga skulder		50 045 980	62 699 378
Kortfristiga skulder			
Leverantörsskulder		21 744 987	24 432 929
Skulder till Svenska Stiftelsen för FA		996 002	2 951 611
Skulder till koncernföretag		597 346	597 346
Aktuell skatteskuld		519 559	784 626
Övriga skulder		30 021 243	21 349 916
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	21	49 783 474	48 110 937
Summa kortfristiga skulder		103 662 611	98 227 364
SUMMA EGET KAPITAL OCH SKULDER		837 020 062	872 612 251

► Kassaflödesanalys indirekt metod (tkr)

	2019	2018
Den löpande verksamheten		
Årets resultat	-28 354	-71 189
<i>Justering för poster som inte ingår i kassaflödet</i>		
Avskrivningar, nedskrivningar och uppskrivningar	11 968	15 081
Andra poster som inte ingår i kassaflödet	-6 147	-3 695
Kassaflöde från den löpande verksamheten före förändringar av rörelsekapitalet	-22 533	-59 804
Förändringar i rörelsekapitalet		
Ökning/minskning av varulager	7	795
Ökning/minskning av kortfristiga fordringar	-3 418	2 358
Ökning/minskning av kortfristiga skulder	5 435	-5 631
Kassaflöde från den löpande verksamheten	-20 508	-62 282
Investeringsverksamheten		
Investering i annans fastighet	11 066	-22 340
Investering i fastigheter	-5 838	-1 454
Försäljning av fastighet	52 173	0
Förändring pågående nyanläggningar	-3 161	798
Investering inventarier	-533	3 117
Nettoinvestering finansiella anläggningstillgångar	23 606	47 541
Kassaflöde från investeringsverksamheten	77 313	27 662
Finansieringsverksamheten		
Ökning/minskning av långfristiga skulder	-12 653	18 069
Kassaflöde från finansieringsverksamheten	-12 653	18 069
Årets kassaflöde	44 151	-16 551
Likvida medel vid årets början	149 658	166 209
Likvida medel vid årets slut	193 810	149 658
	not nedan	
Not:		
Kassa och bank	191 387	144 468
Kortfristiga placeringar	2 423	5 190
	193 810	149 658

› Noter

Redovisnings- och värderingsprinciper

Årsredovisningen har upprättats enligt årsredovisningslagen och Bokföringsnämndens allmänna råd BFAR 2012:1 Års- och koncernredovisning (K3) samt FRIIs styrande riktlinjer för årsredovisning. Redovisningsprinciperna är oförändrade i jämförelse med föregående år.

Intäkter

Insamlade kontanta medel redovisas enligt kontantprincipen. Gåvor och testamenten som utgörs av annat än kontanta medel värderas till marknadsvärde. Aktier och andelar erhållna genom gåva eller testamente värderas till marknadsvärde vid tidpunkten för mottagandet. Erhållna statliga bidrag har intäktsförts.

I vissa fall är gåvor förenade med villkor som betyder att de ska användas för ett bestämt ändamål. Det som under året inte har kunnat tas i anspråk för dessa bestämda ändamål, reserveras under rubriken Eget kapital som ändamålsbestämda medel. På liknande sätt upplöses ur posten ändamålsbestämda medel under rubriken Eget kapital, den del av tidigare reserverade ändamålsbestämda medel som har tagits i anspråk under året. Dessa justeringar görs i resultaträkningen under rubriken Fördelning av årets resultat.

En villkorad gåva som medför återbetalningsskyldighet om inte villkoret uppfylls ska enligt K3 klassificeras som erhållet bidrag och skuldföras till dess villkoren är uppfyllda. När villkoren är uppfyllda intäktsförs transaktionen som bidrag.

Hysesintäkter redovisas i den period hyresintäkten avser.

Posten sålda vård- och utbildningsplatser samt övrig försäljning i not 1 utgörs till största delen av försäljning av vårdplatser inom den sociala verksamheten och intäktsförs vid tiden för fakturering, som oftast sker i efterskott. En del av summan härrör sig också från loppisförsäljningar och liknande som hållits ute på kårerna. Posten försäljning av insamlade varor i not 1 härrör sig helt och hållet från Myrornas verksamhet och redovisas vid leverans till kund.

Medlemsbidrag, också not 1, är den del av medlemmarnas bidrag som registrerats. Dessa intäktsförs vid inbetalningstillfället. Ytterligare bidrag från medlemmar har också lämnats som kollekt och gåvor men ej registrerats som medlemsbidrag.

Leasingavtal

Leasingavtal där Frälsningsarmén är leasetagare redovisas som operationell leasing (hyresavtal), oavsett om avtalen är finansiella eller operationella. Leasingavgiften redovisas som en kostnad linjärt över leasingperioden.

Ersättningar till anställda

Kortfristiga ersättningar till anställda utgörs av lön, sociala avgifter, betald semester och betald sjukfrånvaro. Kortfristiga ersättningar kostnadsförs i takt med att de anställda utför tjänster. Eftersom alla pensionsförpliktelser klassificerats som avgiftsbestämda redovisas en kostnad det år pensionen tjänas in.

Tillgångar och skulder

Tillgångar och skulder har värderats till anskaffningsvärden om inget annat anges nedan.

Materiella anläggningstillgångar redovisas till anskaffningsvärde minskat med avskrivningar. I anskaffningsvärdet ingår utgifter som direkt kan hänföras till förvärvet av tillgången.

När en komponent i en anläggningstillgång byts ut, utrangeras eventuell kvarvarande del av den gamla komponenten och den nya komponentens anskaffningsvärde aktiveras.

Tillkommande utgifter som avser tillgångar som inte delas upp i komponenter läggs till anskaffningsvärdet om de beräknas ge framtida ekonomiska fördelar, till den del tillgångens prestanda ökar i förhållande till tillgångens värde vid anskaffningstidpunkten.

Utgifter för fastigheternas löpande reparation och underhåll redovisas som kostnader.

Materiella anläggningstillgångar skrivs av systematiskt över tillgångens bedömda nyttjandeperiod.

Mark har obegränsad nyttjandeperiod och skrivs inte av. Linjär avskrivningsmetod används för övriga typer av materiella tillgångar. Följande avskrivningstider tillämpas:

Stomme och grund	100 år
Yttre skal	40 år
Stammar, vvs, stigare	40 år
Fastighetsteknik	25 år
Inre komponenter	25 år
Anpassningar lokaler	10–25 år
Inventarier	5 år
Bilar	5 år
Datorer	3 år

Ändamålsbestämda medel

I posten ändamålsbestämda medel i eget kapital redovisas ännu inte förbrukade gåvor och andra ändamålsbestämda medel. Se även noten för eget kapital.

Andelar i koncernföretag

Samfundet upprättar inte koncernredovisning då dotterbolagen bedöms vara av ringa betydelse med hänsyn till kravet på rättvisande bild (ÅRL 7 kap § 5–6).

Varulager

Varulagret består till absolut övervägande del av second handkedjan Myrornas lager och utgörs i den delen av gåvor vilka har värderats till nettoförsäljningsvärdet.

Fordringar

Fordringar upptas till det belopp varmed de beräknas inflyta.

Långfristiga värdepappersinnehav

Långfristiga innehav värderas till anskaffningsvärdet. Om det verkliga värdet minskat och denna värdenedgång kan antas vara varaktig, görs nedskrivning.

Kortfristiga placeringar

Kortfristiga innehav av aktier och andelar värderas av det lägsta av anskaffningsvärdet och verkligt värde vid balansdagen.

Eventualförpliktelse

En ansvarsförbindelse redovisas när det finns:

a) en befintlig förpliktelse som härrör från inträffade händelser, men som inte redovisas som skuld eller avsättning på grund av att det inte är troligt att ett utflöde av resurser kommer att krävas eller att åtagandets storlek inte kan beräknas med tillräcklig tillförlitlighet, eller

b) när det finns en möjlig förpliktelse som härrör från inträffade händelser och vars förekomst bekräftas endast av en eller flera osäkra framtida händelser.

Kassaflödesanalys

Kassaflödesanalysen upprättas enligt indirekt metod. Som likvida medel klassificeras kassa- och banktillgodohavanden samt kortfristiga placeringar.

Nyckeltalsdefinitioner

Soliditet – visar Eget kapital i förhållande till balansomslutningen.

Kassalikviditet – visar Omsättningstillgångar exklusive lager, i förhållande till kortfristiga skulder.

Not 1	Gåvor	2019	2018
	Gåvor från närstående organisationer	0	15 400 000
	Gåvor insamlade via 90-konto	54 434 165	47 320 497
	Övriga gåvor, kollekter och testamenten	81 684 915	80 707 266
		136 119 080	143 427 763

Not 2	Bidrag	2019	2018
	SIDA-bidrag	2 193 065	2 204 808
	Statsbidrag för trossamfund	561 939	609 271
	Övriga bidrag	16 500 623	14 700 349
	Erhållet arbetsmarknadsstöd	24 252 018	28 924 801
	Summa	43 507 645	46 439 229

Not 3	Nettoomsättning	2019	2018
	Försäljning av insamlade varor, netto	268 741 000	255 365 000
	Erhållet från kommuner och andra org	45 947 716	63 600 259
	Sålda vård- och utbildningsplatser samt övrig försäljning	129 494 889	127 346 188
	Hysesintäkter	14 705 639	13 922 491
	Övrigt	4 285 525	2 868 755
	Summa	463 174 770	463 102 692

Not 4 Övriga intäkter

I posten övriga intäkter ingår reavinst från såld fastighet med 53,9 miljoner kronor (0 kr).

Not 5 Operationella leasingavtal – leasetagare

Framtida minimileaseavgifter som kommer att erläggas avseende icke uppsägningsbara leasingavtal:

	2019	2018
Förfaller till betalning inom ett år	67 789 268	70 893 343
Förfaller till betalning senare än 1 år men inom 5	99 757 925	84 027 356
Under perioden kostnadsförda leasingavgifter	76 714 970	73 013 128

Not 6	Löner, andra ersättningar och sociala avgifter	2019	2018
	Ledningsråd och territoriell ledare, 7 st	2 569 528	2 539 278
	Övriga anställda	301 382 569	292 289 318
	Summa	303 952 097	294 828 596
	Soc.kostn. ledn.råd o terr.ledare (varav pensionskostnader)	1 000 060 (192 715)	991 080 (193 239)
	Soc.kostnader, övriga anställda (varav pensionskostnader)	120 252 334 (21 942 999)	117 909 319 (22 244 823)
	Summa	121 252 394	118 900 399
	Summa	425 204 491	413 728 995

Frälsningsarmén har inga övriga utfästelser om pensioner eller avgångsvederlag till personer i ledande ställning.

Not 7	Antal anställda	Kvinnor	Män
	Totalt (föregående år inom parentes)	547 (565)	330 (348)

Siffrorna ovan visar totalt antal anställda vid respektive års slut, omvandlat till heltidstjänster. Det faktiska antalet personer som har arbetat är större, då många arbetar deltid eller del av året.

Könsfördelning styrelse inklusive territoriell ledare	Kvinnor	Män
Territoriell ledare (ingår i styrelsen)	0 (0)	1 (1)
Övrig styrelse	4 (4)	2 (2)
Totalt	4 (4)	3 (3)

Not 8	Resultat av värdepappersförvaltning	2019	2018
	Utdelningar	483 465	3 332 740
	Räntor	136 062	16 500
	Realisationsresultat vid försäljningar	4 192 933	7 298 879
	Totalt	4 812 459	10 648 118

Not 9	Immateriella anläggningstillgångar	2019	2018
	<i>Programvara</i>		
	Ingående anskaffningsvärde	966 000	966 000
	Omklassificeringar	0	0
	Utgående ackumulerat anskaffn.värde	966 000	966 000
	Ingående avskrivningar	-832 000	-510 000
	Årets avskrivning enligt plan	-134 000	-322 000
	Omklassificeringar	0	0
	Utgående ackumulerade avskrivningar	-966 000	-832 000
	<i>Utgående restvärde enligt plan</i>	0	134 000

Not 10 Byggnader och mark 2019 2018

Byggnader

Ingående anskaffningsvärde	101 579 527	100 125 822
Anskaffning	1 119 947	0
Försäljningar/utrangeringar	-26 072 685	0
Aktiveringar	722 609	1 453 705
Utgående ackumulerat anskaffn.värde	77 349 398	101 579 527
Ingående avskrivningar	-13 303 396	-10 851 804
Försäljningar/utrangeringar	4 089 971	0
Årets avskrivning enligt plan	-2 607 905	-2 451 592
Utgående ackumulerade avskrivningar	-11 821 330	-13 303 396

Mark

Ingående anskaffningsvärde	39 350 000	39 350 000
Anskaffning	0	0
Försäljningar/utrangeringar	-26 100 000	0
Utgående ackumulerat anskaffn.värde	13 250 000	39 350 000
Utgående restvärde enligt plan	78 778 068	127 626 131

Fastigheternas taxeringsvärde uppgår till 6 865 000 (55 239 000) kronor.

Frälsningsarmén äger fem fastigheter, varav tre är personalbostäder. En fastighet ligger i Farsta, söder om Stockholm, och inrymmer Ågesta folkhögskola samt Frälsningsarméns Officerssskola och en fastighet ligger på Östermalm i Stockholm och inrymmer Frälsningsarméns högkvarter.

Not 11 Förvaltningsfastigheter

De fastigheter vars bostäder och lokaler till minst 85 % hyrts ut externt har vi tidigare bedömt som förvaltningsfastigheter. Förvaltningsfastigheterna är avyttrade och bokfört värde är därför 0 kr (48 071 000 kr). För upplysningsändamål gjordes från och med 2014 en internvärdering för att bedöma förvaltningsfastigheternas verkliga värde. Det verkliga värdet utgjordes av ett marknadsvärde baserat på priser på en aktiv marknad, justerade, om så krävdes, för eventuella avvikelser avseende den aktuella tillgångens typ, läge eller skick.

Vår värdering beaktade dels nuvärdet av uppskattade framtida kassaflöden, dels marknadens direktavkastningskrav. Vid beräkningen av fastigheternas nuvärde användes en kalkylperiod på 5 år och en kalkylränta uppgående till direktavkastningskravet + 2 %, hyresutvecklingen antogs vara 2 % per år och fastigheterna förutsattes fortsatt vara uthyrda i sin helhet. Förvaltningsfastigheterna är nu avyttrade och värdet är därmed 0 kr (85 433 000 kr).

Not 12 Ombyggnad i annans fastighet 2019 2018

Ingående anskaffningsvärde	95 601 533	72 508 437
Årets inköp	3 817 794	23 093 096
Försäljningar och utrangeringar	-15 523 954	0
Utgående ackumulerat anskaffn.värde	83 895 373	95 601 533
Ingående avskrivningar	-39 257 681	-33 050 115
Försäljningar och utrangeringar	2 367 307	0
Årets avskrivning enligt plan	-4 923 503	-6 207 565
Utgående ackumulerade avskrivningar	-41 813 877	-39 257 681
Utgående restvärde enligt plan	42 081 496	56 343 852

Not 13	Inventarier	2019	2018
	Ingående anskaffningsvärde	96 338 238	96 109 970
	Årets inköp	7 892 140	3 059 712
	Försäljningar och utrangeringar	-27 795 396	-2 831 444
	Utgående ackumulerat anskaffn.värde	76 434 982	96 338 238
	Ingående avskrivningar	-85 931 486	-82 225 311
	Försäljningar och utrangeringar	27 560 374	2 484 352
	Årets avskrivningar	-7 124 241	-6 190 527
	Utgående ackumulerade avskrivningar	-65 495 353	-85 931 486
	<i>Utgående restvärde enligt plan</i>	10 939 629	10 406 752

Not 14 Långfristiga värdepappersinnehav

Innehavet i långfristiga värdepapper förvaltas till största delen externt i diskretionär förvaltning.

	2019	2018
Ingående anskaffningsvärde	139 897 261	174 507 426
Totalt köpt under året	19 149 440	86 619 775
Totalt sålt under året	-54 947 799	-121 229 940
Utgående anskaffningsvärde	104 098 902	139 897 261
Totalt marknadsvärde 31 december	120 429 751	138 953 200

Not 15 Andelar i koncernföretag

	kapital- andel	antal andelar	bokfört värde
Myrorna AB, org nr 556065-5887. Säte: Stockholm	100%	1 000	100 000
Sally Ann Sverige AB, org nr 556703-4706. Säte: Stockholm	100%	8 000	800 000

Båda dessa bolag är vilande och ingen verksamhet bedrivs i dem.

Not 16 Depositioner i Svenska Stiftelsen för Frälsningsarmén

Svenska Stiftelsen för Frälsningsarmén förvaltar en stor del av Frälsningsarméns tillgångar.

Posten består av:	2019	2018
Kårers reparationsfonder	9 062 574	10 915 666
Kårers extra rep.fonder	109 111 290	113 941 049
Kårers hyresfonder	765 229	1 458 843
Verksamheters depositions-fonder	20 970 000	0
A-fonder i fastigheter	179 434 656	179 895 565
Totalt	319 343 750	306 211 123

Not 17 Insatser i FA Förlags AB

	2019	2018
A-fonder i fastigheter	13 012 776	13 881 323

Posten avser insatser för lokaler i Frälsningsarméns Förlags AB:s fastigheter som lokala kårer inbetalt från tidigt 1900-tal till 1986. Insatsen är ej räntebärande och återbetalas när nyttjandet upphör.

Not 18	Andelar i intresseföretag	2019	2018
	Fretex International AS, org nr 983 982 433. Säte: Oslo, Norge	931 000	931 000
	Kapitalandel	49%	49%
	Rösträttsandel	49%	49%

Not 19	Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	2019	2018
	Förutbetalda hyror	16 198 269	11 196 015
	Förutbetalda försäkringspremier	633 194	473 741
	Upplupna bidrag	668 309	2 235 358
	Övriga poster	4 666 881	6 114 391
	Totalt	22 166 653	20 019 505

Not 20 Skulder till Sv Stiftelsen för FA

Posten består av lån som tagits i Svenska Stiftelsen för Frälsningsarmén för gjorda reparationer i fastigheter som nyttjas av kårer och sociala institutioner. Amorteringsplan följs för flertalet av lånen. Ett lån har slutamorterats under året och ett nytt har tillkommit.

Not 21	Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	2019	2018
	Semesterlöner	26 773 784	26 593 170
	Upplupna sociala avgifter	9 884 201	8 588 680
	Övriga poster	13 125 489	12 929 086
	Totalt	49 783 474	48 110 937

Not 22	Eventualförpliktelse	2019	2018
	Ansvarsförbindelse för lån som Frälsningsarmén i Lettland haft i bank.	0 (EUR 0)	1 048 738 (EUR 102 064)

Not 23 Väsentliga händelser efter räkenskapsårets slut

Två av Frälsningsarméns normala intäktskällor har på grund av covid-19 pandemin under våren 2020 kraftigt reducerats och kommer att innebära lägre intäkter under räkenskapsåret 2020 och kanske också en bit in på 2021. Dessa två intäktskällor innefattar Myrornas försäljning och möjligheten till utdelningar från närstående organisationer inom fastighetsförvaltning.

Stockholm 2020-05-28

Clive Adams, ordförande

Kjell Olausson

Sonja Blomberg

Marianne Adams

Kjell Karlsten

Gunilla Olausson

Elisabeth Beckman

Vår revisionsberättelse har avgivits 2020-05-29
Öhrlings PricewaterhouseCoopers AB

Erik Albenius, auktoriserad revisor

Revisionsberättelse

Till The Salvation Army Headquarters avseende Frälsningsarmén, org.nr 802006-1688

Rapport om årsredovisningen

Uttalanden

Vi har utfört en revision av årsredovisningen för Frälsningsarmén för år 2019.

Enligt vår uppfattning har årsredovisningen upprättats i enlighet med årsredovisningslagen och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av föreningens finansiella ställning per den 31 december 2019 och av dess finansiella resultat och kassaflöde för året enligt årsredovisningslagen. Förvaltningsberättelsen är förenlig med årsredovisningens övriga delar.

Grund för uttalanden

Vi har utfört revisionen enligt International Standards on Auditing (ISA) och god revisionssed i Sverige. Vårt ansvar enligt dessa standarder beskrivs närmare i avsnittet *Revisorns ansvar*. Vi är oberoende i förhållande till föreningen enligt god revisorssed i Sverige och har i övrigt fullgjort vårt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

Ledningsrådets ansvar

Det är ledningsrådet som har ansvaret för att årsredovisningen upprättas och att den ger en rättvisande bild enligt årsredovisningslagen. Ledningsrådet ansvarar även för den interna kontroll som den bedömer är nödvändig för att upprätta en årsredovisning som inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på misstag.

Vid upprättandet av årsredovisningen ansvarar ledningsrådet för bedömningen av föreningens förmåga att fortsätta verksamheten. De upplyser, när så är tillämpligt, om förhållanden som kan påverka förmågan att fortsätta verksamheten och att använda antagandet om fortsatt drift. Antagandet om fortsatt drift tillämpas dock inte om ledningsrådet avser att likvidera föreningen, upphöra med verksamheten eller inte har något realistiskt alternativ till att göra något av detta.

Revisorns ansvar

Våra mål är att uppnå en rimlig grad av säkerhet om huruvida årsredovisningen som helhet inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på misstag, och att lämna en revisionsberättelse som innehåller våra uttalanden. Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men är ingen garanti för att en revision som utförs enligt ISA och god revisionssed i Sverige alltid kommer att upptäcka en väsentlig felaktighet om en sådan finns. Felaktigheter kan uppstå på grund av oegentligheter eller misstag och anses vara väsentliga om de enskilt eller tillsammans rimligen kan förväntas påverka de ekonomiska beslut som användare fattar med grund i årsredovisningen.

Som del av en revision enligt ISA använder vi professionellt omdöme och har en professionellt skeptisk inställning under hela revisionen. Dessutom:

- identifierar och bedömer vi riskerna för väsentliga felaktigheter i årsredovisningen, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på misstag, utformar och utför granskningsåtgärder bland annat utifrån dessa risker och inhämtar revisionsbevis som är tillräckliga och ändamålsenliga för att utgöra en grund för våra uttalanden. Risken för att inte upptäcka en väsentlig felaktighet till följd av oegentligheter är högre än för en väsentlig felaktighet som beror på misstag, eftersom oegentligheter kan innefatta agerande i maskopi, förfalskning, avsiktliga utelämnanden, felaktig information eller åsidosättande av intern kontroll.
- skaffar vi oss en förståelse av den del av föreningens interna kontroll som har betydelse för vår revision för att utforma granskningsåtgärder som är lämpliga med hänsyn till omständigheterna, men inte för att uttala oss om effektiviteten i den interna kontrollen.
- utvärderar vi lämpligheten i de redovisningsprinciper som används och rimligheten i ledningsrådets uppskattningar i redovisningen och tillhörande upplysningar.
- drar vi en slutsats om lämpligheten i att ledningsrådet använder antagandet om fortsatt drift vid upprättandet av årsredovisningen. Vi drar också en slutsats, med grund i de inhämtade revisionsbevisen, om huruvida det finns någon väsentlig osäkerhetsfaktor som avser sådana händelser eller förhållanden som kan leda till betydande tvivel om föreningens förmåga att fortsätta verksamheten. Om vi drar

- slutsatsen att det finns en väsentlig osäkerhetsfaktor, måste vi i revisionsberättelsen fästa uppmärksamheten på upplysningarna i årsredovisningen om den väsentliga osäkerhetsfaktorn eller, om sådana upplysningar är otillräckliga, modifiera uttalandet om årsredovisningen. Våra slutsatser baseras på de revisionsbevis som inhämtas fram till datumet för revisionsberättelsen. Dock kan framtida händelser eller förhållanden göra att en förening inte längre kan fortsätta verksamheten.
- utvärderar vi den övergripande presentationen, strukturen och innehållet i årsredovisningen, däribland upplysningarna, och om årsredovisningen återger de underliggande transaktionerna och händelserna på ett sätt som ger en rättvisande bild.

Vi måste informera ledningsrådet om bland annat revisionens planerade omfattning och inriktning samt tidpunkten för den. Vi måste också informera om betydelsefulla iakttagelser under revisionen, däribland de eventuella betydande brister i den interna kontrollen som vi identifierat.

Rapport om andra krav enligt lagar och andra författningar

Uttalande

Utöver vår revision av årsredovisningen har vi även utfört en revision av ledningsrådets förvaltning för Frälsningsarmén för år 2019.

Vi tillstyrker att The Salvation Army Headquarters beviljar ledningsrådets ledamöter ansvarsfrihet för räkenskapsåret.

Grund för uttalande

Vi har utfört revisionen enligt god revisionssed i Sverige. Vårt ansvar enligt denna beskrivs närmare i avsnittet *Revisorns ansvar*. Vi är oberoende i förhållande till föreningen enligt god revisorssed i Sverige och har i övrigt fullgjort vårt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för vårt uttalande.

Ledningsrådets ansvar

Det är ledningsrådet som har ansvaret för förvaltningen.

Revisorns ansvar

Vårt mål beträffande revisionen av förvaltningen, och därmed vårt uttalande om ansvarsfrihet, är att inhämta revisionsbevis för att med en rimlig grad av säkerhet kunna bedöma om någon styrelseledamot i något väsentligt avseende företagit någon åtgärd eller gjort sig skyldig till någon försummelse som kan föranleda ersättningsskyldighet mot föreningen.

Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men ingen garanti för att en revision som utförs enligt god revisionssed i Sverige alltid kommer att upptäcka åtgärder eller försummelser som kan föranleda ersättningsskyldighet mot föreningen.

Som en del av en revision enligt god revisionssed i Sverige använder vi professionellt omdöme och har en professionellt skeptisk inställning under hela revisionen. Granskningen av förvaltningen grundar sig främst på revisionen av räkenskaperna. Vilka tillkommande granskningsåtgärder som utförs baseras på vår professionella bedömning med utgångspunkt i risk och väsentlighet. Det innebär att vi fokuserar granskningen på sådana åtgärder, områden och förhållanden som är väsentliga för verksamheten och där avsteg och överträdelser skulle ha särskild betydelse för föreningens situation. Vi går igenom och prövar fattade beslut, beslutsunderlag, vidtagna åtgärder och andra förhållanden som är relevanta för vårt uttalande om ansvarsfrihet.

Stockholm den 29 maj 2020

Öhrlings PricewaterhouseCoopers AB

Erik Albenius
Auktoriserad revisor

Frälsningsarmén
Box 5090, 102 42 Stockholm
Besöksadress: Nybrogatan 79 B
Telefon 08-562 282 00
www.fralsningsarmen.se